РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., четвер 2-го грудня 1915. Ч. 142. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Thursday, December 2, 1915. N. 142.

ПРІЗРЕН І МОНАСТИР ЗДОБУТІ.

Серби стратили знова 4.000 в полонених і 8 гармат.

Австрійські війска перейшли на цілій лінії границю Чорногори.

Греція і Румунія заявляють дальше свою невтральність.

ВІЙНА ЗІ СЕРБІЄЮ.

БОЛГАРИ ЗДОБУЛИ ПРІЗРЕН. — 3.000 ПОЛОНЕНИХ І 8 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 30. падолиста. — Болгарський генеральний штаб у звіті під датою 28-ого падолиста подає отсї вісти:

„Сербське місто Прізрен здобуте. Наші війска полонили понад 3.000 Сербів і здобули 8 гармат.

Місто Прізрен лежить у віддаленю 5 амер. миль від границі Альбанії. Через Прізрен іде головний шлях до Скутарі, де під сю пору находить ся осідок сербського і чорногорського правительства. Віддалене болгарських війск від Скутарі числить около 50 амер. миль.

АРМІЯ ҐАЛЬВІЦА ПОЛОНИЛА ЗНОВА 1.000 СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 30. падолиста. — Німецький урядовий звіт звучить:

„На захід від ріки Сітніци німецькі війска під командою Ґальвіца полонили дальших 1.000 Сербів".

СЕРБИ УТІКАЮТЬ З МОНАСТИРА.

ЛОНДОН, 30. падолиста. — З Атен доносять:

„Сербські війска опорожнили Монастир. Сербська армія уступає в добрім порядку в напрямі границі Греції.

„Відділ, зложений з 20 жандармів і трох офіцирів, який ще находить ся в Монастири, кождої хвилї є готовий до опущеня міста".

Поголоски про здобуте Монастира кружили щеперед двома тижнями. Причиною тих поголосок були вісти про ворохобню Македонців, які мали заволодіти і містом Монастиром.

МОНАСТИР ЗДОБУТИЙ.

ЛОНДОН, 30. падолиста. — Остання телеґрама, яка нинї вечером наспіла з Атен, доносить, що місто Монастир вже від вчера находить ся в руках Болгарів.

Щодо сербської залоги міста, якої силу оцінювано на 4.000 до 5.000 людий, то вона, уступаючи перед перевагою Болгарів, цофнула ся в напрямі границї Греції або полудневої Альбанії.

З упадком Монастира майже ціла Македонія опинила ся в руках Болгарів.

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА В ЧОРНОГОРІ.

ВІДЕНЬ, 30. падолиста. — Міністерство війни оголосило отсї вісти:

„Австрійські війска, які перейшли на півночи і на північнім сході границю Чорногори, посувають ся скоро дальше наперед. Вони заняли гірське пасмо Метальна (на полудне від Прібою) і місто Пріполє".

Ціла чорногорська держава числить в довжині і ширині пересічно 100 кільометрів. З огляду на се, що союзні війска рівночасно з трох сторін розпочали воєнні операції проти Чорногори, можна надіяти ся, що занятє Чорногори забере найбільше два тижнї часу.

Опір Чорногори буде залежати у великій мірі від помочи, яку дасть Італія. Як відомо, донька чорногорського короля є жінкою короля Італії, і тому Чорногорці є певні, що Італія прийде їм в поміч.

КОЛО ПЛЄВЛЯ ЧОРНОГОРЦЇ СТРАТИЛИ 200 В ПОЛОНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 30. падолиста. — Звіт австро-угорського головного штабу звучить:

„Австрійські війска посунули ся скоро наперед і оперують вже в околиці Плєвля. Нашим війскам удало ся несподіваним нападом відтяти задну сторожу неприятеля і взяти 200 Чорногорців в полон".

ЛОРД КІЧЕНЕР ПОВЕРНУВ ДО ЛОНДОНУ.

АМСТЕРДАМ, 30. падолиста. — Анґлїйський міністер війни повернув по тритижневій подорожи назад до Лондону.

Лорд Кіченер в часї своєї подорожи провірив воєнне положенє на Ґаліполі і в Солуни, відвідав грецького короля, а відтак відбув конференцію з головними шефами італїйської і французької армії.

Звіт з подорожи здасть Кіченер на засіданю воєнної ради, яка має порішити спосіб веденя дальших воєнних операцій.

—o—

РУМУНІЯ ВІДМОВЛЯЄ ЖАДАНЮ РОСІЇ.

ЛОНДОН, 30. падолиста. — До Копенгаґен надійшли з Букарешту (столиці Румунії) отсї вісти:

„Румунське правительство повідомило Росію, що воно думає і на дальше заховати невтральність. З тої отже причини Румунія не може позволити російським кораблям на переїзд Дунаєм. Рівночасно румунське правительство звернуло увагу Росії, що Дунай є засіяний підводними мінами".

Подібно як про Грецію, такcамо і про Румунію щодня кружать инші вісти. Одного дня доносять телеґрами, що Румунія стає по стороні Німеччини, другого дня знова, що по стороні Росії.

Однак правдоподібність, що Румунія стоїть в порозуміню з Німеччиною і Австрією, є більша. Колиб іменно Румунія була мала замір станути по стороні Росії, то була би се зробила в часї, заки вдарила Болгарія.

ГРЕЦІЯ МАЛА ЗАЯВИТИ АНҐЛІЇ, ЩО ЗАХОВАЄ НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

БЕРЛІН, 30. падолиста. — Вісти з півурядового жерела в Атенах доносять, що Греція у відповідь на другу збірну ноту Анґлії, Франції, Росії і Італії заявила, що заховає повну невтральність. Притім мала Греція передівсїм звернути увагу на обставину, що на случай, коли би сербські війска перейшли границю Греції, вона їх розоружить і буде інтернувати.

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР В ГОСТИНІ У ВІДНИ.

БЕРЛІН, 30. падолиста. — Німецький цісар Вільгельм прибув вчера до Відня, щоби відвідати австрійського цісаря Франц Йосифа.

Населенє Відня витало торжественно монарха союзної держави.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

—o—

МОСКОВСЬКІ НАСИЛЬСТВА В РАДЕХІВЩИНІ.

Радехівщина була одним з перших повітів, де прийшов московський наїзд і тому тодї повіт потерпів зглядно не богато. При урядженю адміністрації привернули Москалї старий поділ, себто скасували радехівське староство і Радехів прилучили до Камінки Струмилової, де урядував доволї можливий начальник повіту Корочанський, а Лопатин прилучено до Бродів. Наше українське духовенство з дуже малими виїмками остало на місци і воно натерпіло ся чимало від Москалів, а ще більше від москвофільських сьвящеників, передівсїм від звісного батюшки Йосифа Яворського, пароха з Кривого.

Аґітацію за православєм переняв на себе згаданий батюшка Яворський і він перший перейшов на православє і їздив всюди по околици, стараючи ся оправославити цілий повіт, але без більшого успіху, бо тільки в Стоянові осадив якогось московського православного попа, при чім і в тім селї величезна більшість села остала вірно при грекокатолицтві і держала ся свого українського сьвященика о. Зінкевича. На Зимного Миколи в церкві в Радехові накинув ся Яворський по простацьки на Австрію і коли один з присутних селян Українців проти того запротестував, то за спонукою Яворського того селянина арештовано і вивезено в Сибір.

З Українців арештували Москалї і вивезли в Росію о. Зінкевича зі Стоянова, господаря Кіндрата Казанівського з Нивиць, о. декана Цегельського з Камінки Струмилової, управителя школи Івана Вертипороха з Сільця беньового і ще декого з наших рухливійших селян.

Радехівщина і Лопатинщина є нинї вільна від москвофільського духовенства. Повтїкали до Росії слідуючі кацапські сьвященики: Яворський Йосиф з Кривого, Дияковський Лаврентій з Полового, Давидович Евген з Радехова, Громадка Михайло з Ляшкова, Переплись Стефан з Кустиня, Копистянський Мирон з Увиня, за московських часів завідатель з Холоєва, Савицький Людвик зі Щурович (його Москалї арештували навіть за те, що хотів попращати ся зі дзвонами, як їх вивозили Москалї). Всї вони заживали необмеженої свободи, а тепер „удралї в Расєю". Підчас війни померли слідуючі москвофільські парохи: Сохацький Іван зі Стоянова (з початком війни), Тарнавський Емілїян з Куликова коло Радехова (в маю с. р.) і Сніжинський Клявдій зі Синькова (в жовтни 1914).

Перед своїм відворотом змушували Москалї селян до виїзду до Росії разом з жінками, з дїтьми і господарським движимим добутком, але їх аґітація була даремна, бо з поодиноких сіл тільки кілька або кільканайцять родин (найбільше зі Стоянова — 30 господарів) дали ся намовити до виїзду. З деяких сіл взаґалі ніхто не виїхав в Росію. Тепер примусові збігцї вертають домів в невисказаній нуждї і розказують про пекло, в якім жиють в Росії селянські збігцї з Галичини. Ніхто їм не хоче там помогти; за шклянку води треба було давати по 5 копійок, за путню води для коний 20 копійок.

Села місцями дуже знищені. Многим селам треба помочи, а тут ще староство в Радехові не розпочало правильного урядованя. Будинок „Народного Дому" в Радехові Москалї в серединї знищили, а такcамо знищили і попалили фільварки ґрафа Генрика Баденього. Втїкаючі до Росії сьвященики позабирали до Росії всї лїпші церковні річи і всю готівку та цінні папери з церковних кас. В многих церквах забрали дзвони, а в додатку обрабували до чиста українських сьвящеників. Українські товариства, а з окрема каса „Народного Дому" в Радехові ще доси не введені в житє.

(З львівської „Свободи").

ЛУЧИНЦЇ (ПОВ. РОГАТИН) В ЧАСЇ ВІЙНИ.

(Лист місцевого пароха о. Йосифа Яворського).

Дня 29. падолиста с. р. одержала „Народна Канцелярія" Української Народної Ради в Америці лист від о. Йосифа Яворського, гр.-кат. пароха в Лучинцях, пов. Рогатин. Отсе письмо звучить:

До Сьвітлої Дирекції „Народної Канцелярії" в Америці.

На поважане письмо з дня 13. вересня 1915 р. до уряду громадського в Лучинцях, писане в справі мого поводженя, подаю до відома моїм краянам і своякам, як слїдує:

Найперше дякую Сьвітлій Управі „Народної Канцелярії" за посередництво і дякую дуже сердечно всім моїм приятелям, що заінтересували ся моїм житєм в тих так тяжких часах, де кождий думає лише про себе і тяжко почути від кого хоч теплого слова потїхи і розради в горю. Хвалити Бога, я здоров і вся моя родина.

Минувшого року в місяци серпни уходила вся інтелїґенція перед навалою російською, бо була рознесла ся вість про вивоженє на Сибір, — отже і я з ріднею заїхав в гори Турчанські, де перебув тир місяці. Не могучи дальше їхати і заскочений вже Москалями, мусів я вертати домів.

Тут застав хату без вікон, повну сьмітя по московськім шпиталю, стайню порожну, бо всю худобу, безроги і т. д. забрали Москалї. Позісталу одїж, постіль, бібліотеку і т. д. — Москалї зрабували. Лише деякі деревляні річи забрали мої парохіяни в перехованє і менї тепер звернули. Стодола пуста, та лишила ся викопана бараболя і у спільників кукуруза.

На моїм городі застав я 2 могили (в однїй 8 а в другій 38 убитих). Церковна баня подіравлена. В селї згоріло 4 господарів, бо 29. серпня 1914 були в селї бої. Серед нових обставин жило ся тяжко; не згадую вже про се, що треба було найконечнїйші річи закупити і то за позичені гроші.

В днях 29. і 30. червня і 1. липня 1915 були знова бої в селї і я мусів з родиною утїкати з пивниці горіючого мого дому до окопу, наперед приготовленого в поблизній горі, посеред граду куль і ґранатів.

Однак Бог охоронив нас всіх. Весь наш новий доробок згорів в хатї і стодолї. Село згоріло, осталась ледви одна четверта часть. Двох людий убитих і кілька ранених. Мешканцї зрабовані з коров і коний, остало в селї всего около 70 штук.

По битві появила ся холера, яка забрала 30 людий.

Однак, Богу дякувати, все перебуло ся і тепер віддихаємо свобідним воздухом і чекаємо кінця війни та красшої долї для нас всїх і для України.

Люди в селї потрохи відбудовують ся. Церков знищену поправило ся провізорично. Я з родиною мешкаю в хатинї двірського економа, яку поправило ся від гарматних ушкоджень. Моє поле лежить неуправлене, бо нема інвентара, а люди пильнують себе. Більше опишу пізнїйше.

Щиро-сердечно здоровлю всїх моїх приятелів і остаю з глибоким поважанєм,

о. Йосиф Яворський.

Лучинцї 1. падолиста 1915 р.,
о. п. Путятинцї (коло Рогатина).
(Печатка: Уряд громадський Лучинцї).

—o—

ЛИСТ ВІД СІЧОВОГО СТРІЛЬЦЯ.

Понизше наведений лист писав Василь Мирон, ученик української ґімназії в Рогатинї, який вступив яко доброволець до Січових Стрільців. Майже всї старші хлопці зі сеї ґімназії стоять в рядах Січових Стрільців враз з учителями і директором Мих. Галущиньским.

Лист писаний з боєвої лінії дня 10. жовтня 1915 до брата П. Мирона в Нантікок, Па.

Найдорожший мій Брате! Вір менї, що не знаю від чого зачати писати. Насамперед скажу Тобі, що я є при Українських Стрільцях. Не знаю, чи Ти чув що про них. Я вже 14 місяців товаришую. Ти знаєш добре, що наші люди богато натерпіли ся від тих проклятих Москалів. Панували вони через 10 місяців в нашім краю, як хотіли.

Я одержав лист з дому від сестри, що у нас був асентирунок. Забрали всїх хлопців, молодих і старих, а між ними і нашого 50-лїтного Тата. На 20. жовтня відійдуть до війска, то тепер сестра буде мусїла вести ціле ґаздівство.

В нас в Галичи дуже панує холера. Протягом одного місяця вимерло 270 людий.

Як то, Брате, зміняють ся обставини чоловіка. Я мав іти до 7-ої кляси, і замісць нинї приготовлювати ся до матури в рогатинській ґімназії, мушу стояти на сторожи Вітчини. Нас є тут 175 тільки з 7-ої кляси, а кілько з низших кляс, то годї і почислити. Нас тут тільки молодих хлопців наставляє груди на ворожі стріли! „Ах! Катерино, суча дочко, що ти наробила, Степ широкий, край веселий ти занапастила".

Коби, Брате, того дочекати ся, щоби ми стали всї разом вольними синами України. Жаль менї вмирати, бо хотів би ще подивити ся на нашу дорогу Вольну Україну.

Здоровлю Тебе щиро, Твій брат
Василь, Січовий Стрілець.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

ЩО ДІЄТЬ СЯ З ФОНДАМИ?

(Ще раз пояснене „Америці").

—o—

В нашій часописи з 23-ого с. м. в статі під повисшим заголовком писали ми, що з Філядельфії вислано 12.000 долярів до Відня, з чого пішло 6.667 долярів для Українського Запомогового Комітету, 4.000 долярів на руки угорського правительства (нібн — для угорських Русинів) і 1.333 доляри для загального (німецького) комітету у Відни.

Подаючи се, зазначили ми ту очевидну правду, що лиш більша половина філядельфійської посилки пійшла в українські руки, а решта (меньша половина — в сумі 5.333 дол.) ще не знати, куди піде.

Зокрема зазначили ми се, що **не знати**, чи угорське правительство дасть тих 4.000 долярів угорським Русинам, чи ні.

За се висловлене сумніву ґазета „Америка" накинула ся на нас.

Аби вона більше не кидала ся, а прийшла до себе, — хочемо їй се ще раз пояснити.

Отже ще раз стверджуємо, що **не знати, чи тих 4.000 долярів дістанеть ся в руки угорських Русинів, чи ні.** Того не знає ані „Америка" ані епископ Ортинський і не можуть на се дати відповіди. Можуть лише хиба — **здогадувати ся**, що угорське правительство дасть ту суму угорським Русинам, але, само собою розуміє ся, що також „Америка" й епископ Ортинський можуть **здогадувати ся**, що станеть ся инакше.

Дай, Господи милосерний, аби ті гроші пійшли в руки бідних угорських Русинів, але наш нарід вже тілько має досьвіду з правительствами, що їм не вірить, поки не змірить.

Коли би дійсно був сумний конець з тими 4.000 долярами, то епископови Ортинському лишаєть ся ще викрут перед тими, що зложили жертви, ні прецінь угорське правительство помагає угорським Русинам, що потерпіли підчас війни. Одначе тоді кождий скаже так:

— Преосьвященний, таж угорське правительство **і без того обовязане** дати поміч угорським Русинам, таксамо як австрійське правительство галицьким і буковинським Українцям. Вони-ж якісь горожани тих держав, платять податки! Отже коли Ви дали правительству, то Ви йому помогли, а не свому народови, бож той нарід від правительства і без Вас дістане належну поміч! А народні жертви — се має йти просто в руки народа: **нарід собі!**

А чому 1.333 дол. пійшло до німецького (загального) комітету у Відни, то бігме, що ніхто навіть не може здогадати ся. Хиба може епископови або його „Америці" приснить ся, що може 1 доляр з тої суми капне Русинови. Адже Українці до того комітету ані більшого ані меньшого права не мають як мали перед наділенєм його тою сумою з Філядельфії і Німці були би цілком не гнівали ся на Українців, як би вони за тих 8.000 корон були купили кількаєот мішків бараболь для голодних наших братів — селян в Галичині.

Дальше „Америка" хоче пробувати силуватись на жарт, що „Свобода" підпомагає Жидів і Поляків. На се відповімо їй ще раз, що волимо ми **Українці** підпомагати з чужих грошій (від Американців) — бідних Українців, Поляків і Жидів, — **ніж з українських грошій** (даних з Філядельфії правительству в Будапешті і німецькому комітетови у Відни) мають **чужинці** давати: Мадярам, Німцям, Жидам, Полякам, Чехам, Словакам, і т. д. і вкінци — Українцям.

В комітеті до управи **тими грішми чужинців** у Відни є лише **самі Українці**, а то: посол і віцепрезидент парляменту **Юліян Романчук**, посол до парляменту **Володимир Сінгалевич**, посол до галицького сойму **Роман Залозецький** і парох грецько-католицької церкви у Відни **о. др. Йосиф Жук.**

А хто управляє тими 5.333 долярами, котрі вислав епископ С. С. Ортинський **від американських Українців?**

4.000 долярів є в руках і під управою Мадярів (угорського правительства), а 1.333 дол. є в руках і під управою Німців (загальний комітет у Відни).

„Америка" переконана, що зле стало ся, що грішми Американців управляють Українці, — натомісць добре стало ся, що грішми Українців управляють Мадяри і Німці.

А чому?

Бо так каже епископ С. С. Ортинський і так має бути — і конець.

Як би „Свобода" розуміла народну справу так як епископ — каже „Америка" — то не збирала би ще окремих українських фондів, але посилала би до Філядельфії, а епископ післав би їх дальше так розумно, як післав своїх (властиво робітничих, але він того не любить казати) 5.333 дол.

Але що-ж зробити, коли „Свобода" не хоче епископа слухати тай не посилає бідних українських гроший ані богатим Мадярам ані Німцям, котрі, по правді казати, українських гроший не потребують, а не відкидають лише з чемности.

Погані часи...

ЗАПИСКИ.

—o—

„ВЕЗЬ, РУСКІ ІВАНЄ, ОЛУВЕК ДО РЕНЬКІ!"

Донедавна нападами філядельфійської „Америки" на Українців в Австрії і в Злучених Державах одушевляли ся тільки кацапські ґазети (особливо „Правда") і залюбки передруковували ті напади яко „доказ", що „українська" ґазета пише про Українців таксамо, як писали і пишуть ґазети кацапські.

Тепер же та „Америка" може повеличати ся ще ширшим „признанєм", бо вже і польські ґазети собі її сподобали. Польська ґазета з Бостону „Курєр Бостонскі" передрукувала цілу статю „Америки" п. з. „Вони і ми" та одушевляєть ся сею штубацькою базґранною, що буцімто Поляки чудів доказують, а Українці нічого не вдіяли та, що Українці повинні собі наших милих сусідів брати за взір.

Та статя дійсно була написана так, що як не може красше пасувала до якої-небудь вшехпольської ґазети. Слова: „Рускі Іванє, везь олувек до реньки" — лише до польської ґазети пасують. Вихвалюванє Поляків, а лайка на своїх — також пасує для вшехпольських ґазет, — ну і, розуміє ся, до небіщика „Руского Селянина" зі Львова (виданого польським дідичом Цєнським) і **до теперішного „Руского Івана" з Філядельфії.**

Компанія дібрана.

* *

Одначе загал Українців знає, що ані Поляки не мають що хвалити ся своєю політикою підчас теперішної війни ані їх нема що хвалити, а ще особливо нам Українцям, котрі знають польську політику з практики. Що більше, навіть розумні і розважні польські політики признають отверто, що польська політика була в часі теперішної війни дуже нещаслива.

Але „Руский Іван" з Філядельфії робить таку роботу, як робив „Руский Селянин" зі Львова — тож чому не мав би взяти „олувек до реньки" і вдарити „чолєм" перед польськими панами?

Може щось капне — як не тепер, то в четвер...

„АМЕРИКА" — НЕ САМОТНА.

Філядельфійська „Америка" хвалить ся, що в неї на столі лежить 3 томи епохальної праці п. з. „Die Sitten der Voelker" (Обичаї народів), які її редактор „точно і скрупулятно переглянув" та начитав ся про ріжні дикі племена в Австралії, Африці й Азії.

Редактор „Америки" видай бачив у тій книжці, яке дивне посвячене має „Америка" — з Австралією, Африкою й Азією, власне, коли бесіда про ті дикі племена.

І безперечно був вдоволений, що „Америка" не самотна під сонцем, але і для себе вишукала певні „курії".

„МАЗЕПИНЦЫ — ТО АВСТРО-НѢМЕЦКІИ СОБАКИ".

Канадська ґазетка „Новая Русь", котра виглядає на сьвіт Божий раз на тиждень, не може стерпіти всего, що українське аки „Америка" філядельфійська. Навіть тимисамими словами прозиває наш нарід що й „Америка".

В 11-ім числі тої „Новоі Руси" якийсь дописуватель з Гейзелтон, Па., таки добре розбрикав ся, бо прозвав Українців — „мазепинцами — австронѣмецкими собаками". Допись була довга й автор всадив Українцям що не міра, але при кінци дописи на диво спамятав ся і всунув таки своїм русским патріотам отсими словами:

„А нашіи (має бути „наши", як має бути по-русски, — ред. „Свободи") чисто и твердо русскіи патріоты — дивлятся, кому бы то лучше подлизатись и довѣріе русского народа як найдорожше спродати. Простѣть, що я сказавъ патріоты, бо они ними не суть (має бути: „не есть"), а лишь такъ себе называють. **Нема кому** запротестовати; нема на то цента (а можеть быть есть копейки? — ред. „Свободи"). А центи на народные цѣли народъ складавъ лѣтами, но они идуть на хвалу лже-патріотовъ. Нашего русско-галицкого твердяка гонять изъ фабрики, а патріоты смотрять, якъ угодити панамъ. Ѣдять твердорусскій хлѣбъ двома руками и называють съумасшедшими тыхъ (має бути: „тѣхъ") патріотовъ, котри (має бути: „которые" або бодай „которы", коли вже має бути бодай „этимологически"!) имъ того хлѣба выстарались. Называють то эрундою, що есть подставою ихъ существованія".

Таке закінчене статі з нападами на Українців — то але. Воно дійсно пасує до кацапських ґазет і то до кождої статі.

Неменьше пасувало би і до філядельфійського „Руского Івана". Радимо йому взяти собі се кацапське закінчене і додавати до кождої його базґранини — на конець, а самий буде собі дивувати ся, як влучно оцінив свою „роботу".

ЦАР ПОМОЖЕ СЕРБАМ...

Відколи зачав ся похід австрійсько-німецьких і болгарських військ на Сербію, російський цар все додавав духа Сербам, що дасть їм поміч.

— „Я вам поможу!" — телеграфував він не раз і не два, а московські, італійські, американські, польські, ну і кацапські ґазети величали царя за його великодушність, хоробрість і постійність в додержуваню союза.

А тимчасом Серби вже стратили ціле своє королівство і війско їх втікає на чужі землі, а помочи від царя-батюшки не видко, не видати. З гір чорногорських, покритих снігом, споглядають, чи покажеть ся той „русский праціор", що торік був на Карпатах, але де там... ні слиху ні диху.

Аж ось недавно наспіла до сербського короля Петра, котрий тепер гостем у чорногорського короля Микити, така телеграма від царя:

— „Як лише собі поможу, то зараз тобі поможу!"

Кажуть, що сербський король, прочитавши ту телеграму, сказав:

— „Но, но, царю, дай спокій, — то, що ти собі поміг, я вже собі поміг сам і без тебе! Оба ми помогли собі так добре, що вже більше нам помагати не треба!"

ПОЗИЧКА НА ПОБІДУ.

Кожда з европейських воюючих держав раз-враз затягає позичку на війну. Але не кождій та позичка щастила, бо одна у тій війні за позичені гроші (у народа) вигравала, а друга програвала.

До тих останних, що програвали і програють, належить між иншими і Франція. Стоїть вона безрадно на тій-самій боєвій лінії вже рік, тратить людий, тратить амуніцію, тратить час і гроші, а побіди ні слихати ні видати. Часом, як трохи рупнать ся французькі червоноштанькі жовніри вперед, то уже прийдеть ся втікати і то так притьмом, що й часу нема думати хоч би про маленьку побіду — на показ.

Тай зажурив ся головний командант французької армії ґенерал Жофр і став тяженьку думку думати.

Думав тай видумав.

— Гм, — гадає він — доки я позичав гроші в нашого цивільного населення на війну, то була війна; а можеб я так позичив грошій на побіду, то може би була побіда, гм?.. Га?...

Як думав, так зробив.

Французький нарід дав нову позичку в сумі до яких 4 міліярди долярів — на побіду.

За якийсь час треба буде дати народови побіду і гроші, а що буде, пане Жофр, як не буде ні одного ні другого?

Скажете: Га, я грав в карти, я кинув ще на ставку 4 міліярди долярів, але я не програв, бо то гроші не мої були!

ЧОТИРИ ПИТАНЯ.

Чи погане слово, кинене з високого становища, стасть ся красним і високим, чи може воно ще понижує се високе становище?

* *

Чи лайка, коли паде зі сьвятого місця, перестає бути лайкою, чи може вона ще осквернює се сьвяте місце?

* *

Чи неправда, сказана з високого становища і зі сьвятого місця, стасть ся правдою, чи може вона ще понижує се високе становище та осквернює се сьвяте місце?

* *

Чи злий приклад з високого становища і зі сьвятого місця стасть ся добрим прикладом, чи ще гіршим?

* *

Чи на ті чотири питаня треба відповіди, чи вона сама собою зрозуміла?

ВІСТИ ПРО УКРАЇНСЬКИХ ЗАСЛАНЦІВ В РОСІЇ.

До **Володимира Б. Лотоцького**, співредактора „Свободи" прийшло недавно отсе письмо із Сибіри, від Осипа Неділки, українського студента університету, котрого Москалі вивезли разом з иншими земляками яко „закладника":

Ярки, дня 6-ого серпня 1915.

Високоповажані Панове! Дня 4. лютого с. р. ночию взято нас у Львові. Ві Львові перебували ми півчверта місяця зразу при ул. Казимирівській, відтак при ул. Баторія. Вже 27-ого мая вирушили ми етапом в Росію. В Києві, щоб оминути приємности дальшої дороги по етапу, просили ми о позволенє їзди на власний кошт. По зложеню около 1.500 рублів позволено нам се так, що через 12 днів т. є. 16 червня були ми в Красноярску. Звідси пійшли ми далі етапом, а то до Єнісейска пароходом, а звідси пішки то човнами через два тижні на місця призначеня так, що між 15 і 20. липня с. р. всі були по місцям призначеня. Сама дорога та удержанє з'їли всі наші фінанси так, що по місцям призначеня опинили ся ми обдерті до неможливости — формально голі та босі — без копійки при души. А тут зближаєть ся люта сибірська зима з морозами від 40° до 60° С. так, що треба заосмотрити ся нам в теплі шуби, чоботи, убраня, білє, закупити припаси на зиму, як чай, цукор і т. д.

Вправді по прибутю на місце удали ся ми з письменною просьбою **до Вашого консуля у Владивостоці,** під котрого опікою ми тут проживаємо, щоб повідомив наше правительство і наші родини про місце нашого засланя та, щоб наші родини як найскорше все потрібне а передівсім гроші нам прислали. Але знаємо добре, як довго все те потриває, бо се все пійде в дипльоматичній дорозі, а нас готова заскочити зима неприготованими так, що прийдеть ся з холоду та голоду погибати. Тому дуже прошу помогти нам в тім і як найскорше знести ся з краєм, що думаю, через Вас скорше пійде ніж через консулят, — щоб наші родини не зволікаючи посціпшили нам з посилкою всего потрібного. Також прошу переслати наші адреси Епископам С. С. Ортинському та Н. Будці, бо тут є їх близькі знакомі, а один і своях (о. Др. Горникевич, родич Еп. Ортинського). Коли би можливе було, просив би я також о присиланє анґлійських часописий та о присланє анґлійсько-німецького словаря й инших книжок.

Перебуває нас тут в єнісейськім уєзді дванайцять, а то:

Др. Микола Шухевич, адвокат краєвий зі Львова, — деревня Климено (Klimeno).

Др. Володимир Охримович, адвокат краєвий і директор „Дністра", — деревня Голтявина (Goltjawina).

Микола Заячківський, директор „Народної Торговлі", — деревня Чадобецъ (Czadobiec).

Константина Малицька, учителька зі Львова, — деревня Пинчуга (Pinczuga).

Бр. Осип Ґродський, Монах Ч. С. В. В., — деревня Яркинеево (Jarkinięjewo).

Юліян Балицький, редактор видань „Просьвіти", — деревня Пинчуга (Pinczuga).

Осип Неділка, студент прав львівського університету, — Ярки (Jarki) на Ангарѣ.

Микола Курцеба, редактор „Нового Слова" зі Львова, — деревня Бѣдоба (Biedoba).

Іван Івашко, урядник Руського Тов. Еміґраційного зі Львова, — деревня Юрохта (Jurochta).

Ярослав Ґеруляк, студент торговельної академії зі Львова, — деревня Федино (Fedino).

Василь Грицків, властитель реальности, — деревня Зелдієво (Zeldjewo).

Іван Стеців, студент техніки зі Львова, — деревня Рыбное (Rybnoje).

В мінусінськім уєзді трох, а то:

о. др. Осип Боцян, ректор духовної семинарії;

о. др. Мирон Горникевич, сотрудник церкви св. Юрія у Львові;

о. др. Іван Соболь, сотрудник тоїж церкви.

За ними другі в дорозі.

Всякі евентуальні пересилки часописий, книжок і т. п. прошу адресувати на мою адресу, а то з огляду на се, що я найблизше зі всіх від почти, найскорше можу відібрати і другим передати.

Остаю з високим поважанєм

Осип Неділка.

Адреса: Почт. отд. Богучаны (Boguczany), Пинчугская волость. Енисейская губернія и уѣздъ, деревня Ярки (Jarki). Австрійскому подданому, военно-обязанному Осипу Н. Недилкѣ.

ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(На ранених і вдови та сироти по убитих).

78. **Ню Йорк, Н. Й.** На концерті Хору „Української Бесіди", який відбув ся в честь Українських Січових Стрільців дня 25. падолиста с. р., зібрано $40.00

79. **Вунсокет, Р. Ай.** Хвальний Заряде! З нагоди обходу 100-літних роковин уродин Тараса Шевченка зложили на мої руки жертви: Товариство з Кромптон, Р. Ай., $6.30; публика присутна на концерті, данім в честь тогож поета в Вунсокет, Р. Ай., зложила $7.00. Всіх гроший є разом $13.30. Гроші сі були призначені на „Український Город" у Львові. З причини війни не міг я їх зараз вислати у призначене місце, тож посилаю на скоршу потребу — на Українських Січових Стрільців. До сеї суми докладаю своїх 70 центів і висилаю на Ваші руки разом $14.00, а також оплачую кошт пересилки. — З поважанєм Т. Маґаляс $14.00

80. **Мкінтайр, Па.** На руки пп. Івана Стефурака і Михайла Стефурака зложили отсі добродії (гроші надіслав п. Теодор Федорук): Іван Стефурак 60 цнт.; Іван Голютяк (Івана), Андрій Настюк, Григорій Федорук і Петро Михайляк по 50 цнт.; Михайло Стефурак 35 цнт.; Федор Шак 30 цнт.; Онуфрій Коновенчук, Прокіп Буртик, Василь Підгірний, Петро Буртик, Семен Василищин, Іван Голютяк (Петра), Теодор Федорук, Петро Голютяк, Лазар Кузма, Василь Горішний, Іван Буртик і Олекса Млиниський по 25 цнт.; Яків Гоцуляк 10 цнт. Разом $6.35. За пересилку заплачено 10 цнт. — Остало $6.25

81. **Вілксбери, Па.** Хвальна Редакціє! В мого приятеля Дмитра Нагребецького були хрестини, на котрі мене запрошено. Отож по вечері я собі погадав, що при такій нагоді можна порушити якусь справу українську. Я читаю завше „Свободу" як також ріжні фонди і завше мені жаль, що такий дуже маленький фонд Січових Стрільців. Тож я собі постановив зібрати пару центів на фонд Січових Стрільців. Я є римсько-католицької віри, але моє серце звязане з Українцями. Отож я на згаданих хрестинах коротенькою промовою заохотив присутних, аби зложили по пару центів на згаданий фонд і зібравєм $5.30, а зложили їх слідуючі особи, котрі були на тій забаві: Дмитро Нагребецький $1.00; Іван Деревляний, Стефан Кутний і Павло Галишич по 50 цнт.; Кость Романів 35 цнт.; Григорій Русенко, Олекса Дрян, Іван Кушнір, Йосиф Романів, Теодор Ґулька, Николай Ґрундовський, Фелікс Кондратович і Йосиф Роком по 25 цнт.; Іван Бойко 15 цнт.; Семко Дробніцький, Марія Гуменна і Н. Н. по 10 цнт. — Разом $5.30
З поважанєм, Николай Ґрундовський.

82. **Елізабетпорт, Н. Дж.** На хрестинах у т. Томка Горния зложили на руки Якова Красновського і Івана Лисого: Томко Горинь і Тоні Віскан (Італієць) по 50 цнт.; Я. Красновський, І. Лисий, Панько Пілат, Кость Пілат, Гриць Ґенеґа, М. Могила М. Огар, К. Попівний, В. Маланчук, К. Фуртас, П. Горбатий, Іван Атаманчук, Йосиф Віскан (Італієць), С. Шийка і Т. Минь по 25 цнт.; Л. Павлишин і Гр. Ґенеґа по 10 цнт.; дрібними датками 15 цнт. — Разом $510

83. **Тантон, Масс.** На руки Івана Некиги зложили отсі добродії: Іван Некига, Макарій Заверуха, Мартин Кульна і Антін Мартинів по $1.00; Гнат Гнатишин, Лесь Зухнюк і Цишко Ковальчук по 25 цнт. — Разом 4.75

84. **Паркесбурґ, Па.** На хрестинах у п. Александра Білинського на зазив Івана Чайковського зложили на руки Пантелеймона Білинського і Якова Білинського отсі добродії: Микола Токарський і Марія Чайковська по 50 цнт.; Михаіл Білинський, Пантелеймон Білинський, Іван Білинський, Казимир Місевич, Іван Чайковський, Ігнатій Білинський, Іван Дмитерко, Йосиф Судчак, Андрій Гачак, Ілько Каспер, Яків Білинський, Александер Білинський, Петро Білинський і Григорій Дудяк по 25 цнт. — Разом $4.50

85. **Перт Амбой, Н. Дж.** Ів. Ваверчак надіслав збірку, яку зложили на весілю у Карпа Бадняка слідуючі гості: Дмитро Дячишин, Данило Петрів, Іван Денис, Василь Ґеба, Антін Запотічний, Филип Щуцький, Стефан Гаврилко, Василь Козак, Прокіп Будняк, Тимко Нагребецький, Теодор Пашуля і Іван Ґелета по 25 цнт. Разом $3.00. — На хрестинах у Михайла Гаяса зложили: Михайло Гаяс, Николай Яремко, Іван Ґелета і Ева Паньків по 25 цнт. Разом $1.00. — Обі збірки виносять $4.00

86 **Юнґставн, Огайо.** На представленю „Ох, не люби двох", яке відограно дня 14. падолиста с. р., Михайло Ткачишин дав до розпродажи часопись „Цьвітку" з сего і з минулого року. Розпродано 29 чисел по 10 центів і зібрано $2.90

87. **Ню Йорк, Н. Й.** Михайло Крук жертвував $2.50

88. **Анн Арбор, Міш.** Іван Дідула і Теодор Гапа жертвували по $1.00. — Разом $2.00

89. **Вернон, Конн.** Зофія Бойчук жертвувала $1.00

90. **Енсон, Мейн.** Ґеорґій Паловчик (угорський Українець) жертвував $1.00

91. **Елізабет, Н. Дж.** Василь Костецький жертвував $1.00

92. **Менден, Н. Дак.** А. Вонсуль жертвував $0.50

Сума оголошена в сім числі „Свободи" виносить $94.80
Оголошено в ч. 140 „Свободи" $492.84

ЗАГАЛЬНА КВОТА $587.64

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІЧАХ, НА ЗБОРАХ, ПРИ РОБОТІ, НА ЗАБАВАХ, НА ВЕСІЛЯХ, ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНІМ КРАЮ ТА ЗБИРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СЬВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДНУ.

Український Сойм
ДНЯ 30 і 31. ЖОВТНЯ 1915 Р. В НЮ ЙОРКУ.

(ЗВІТ).

(Продовжене).

Проголошенє вибору членів Заг. Укр. Комітету.

О год. 2.00 пополудни предсідатель отвирає дальші соймові наради.

Посли зголошують кандидатів на додатково маючих вибрати ся членів до Заг. Укр. Комітету. Над кождим кандидатом голосуєть ся з окрема. Вибрані більшостию голосів:

З. **Бичинський** і **В. Малієвич** з Пітсбурга, Па.; **др. С. Гриневецький** з Шікаго, Илл.; **В. Момрик** з Клівленд, О.; Л. **Весоловський** зі стейту Ню Йорк; І. **Чорний** з ново-анґлійських стейтів; Н. **Гриневецька** яко заступниця українського жіноцтва.

Льонгін Ковтун, яко член верифікаційної комісії оголошує остаточний вислід голосованя на членів Заг. Укр. Комітету. Вибрані зістали отсї:

Іван Ардан,
Іван Артимович,
Михайло Байдюк,
Житмонт Бичинський,
Іван Бородайкевич,
Евген Василенко,
Лев Весоловський,
Степан Гладкий,
Наталія Гриневецька,
Др. Степан Гриневецький,
Петро Задорецький,
Дмитро Капітула,
Володимир Лотоцький,
Володимир Малієвич,
Василь Момрик,
Омелян Ревюк,
Др. Володимир Сіменович,
Мирослав Січинський,
Осип Стеткевич,
Юрій Хиляк,
Ілія Чорний,
Семен Ядловський.

—о—

С. Полак промовляє за згодою Сойму по російськи. Висловлює подив, що український нарід, розкинений по великім просторі Америки, спроміг ся на доверщенє так великого і важного діла, як загально-український Сойм. Парагони, яким він прислухував ся, дають доказ культури і політичної зрілости українського народа. Відтак вказав на велике значінє сталої політичної української орґанізації в Злучених Державах.

Промови послів.

Предсідатель звертаєть ся до послів з просьбою, щоби висловлювали свої думки і бажаня, які становили би директиву для вибраного Заг. Укр. Комітету, зглядно головної управи нового політичного товариства.

Іван Бородайкевич стверджує, що Перший Український Сойм є згідним висловом думок всіх українських ґруп в Америці і висловлює бажанє, щоби на будуче ціла народна праця була ведена під знаком єдности і національної карности.

Др. С. Демидчук звертає увагу послів, щоби при кождій народній роботі старали ся втягнути до спільної праці Українців з Росії.

Наталія Гриневецька виголошує отсей зазив до українського жіноцтва в Америці:

Високий Сойме!

Дорогі Товариші і Товаришки! Позвольте, нехай в сю сьвітлу, історичну хвилю відродженя України забере голос жінка, Українка.

Дайте їй свободу думки, свободу слова! Нехай вона скаже, що її болить та, чого вона бажає.

Таж вона рівнож є дитиною неньки України, котру вона любить, обожає і для котрої вона хоче, а в сю пору повинна жити і працювати!

Застановім ся, прошу, над слідуючими питанями. У чиїх руках лежить найперше вихованє кождої одиниці суспільности? Хто вщіплює перші корни національної сьвідомости у наших серцях? Хто їх відтак плекає-урабляє? Жінка-матір! У її то власне руках лежить красша доля будучности кождого народа; вона, жінка, єсть, так сказати-б, підвалиною усякої народної праці.

Вже у старинних віках у народів висшої культури жінки мали велику пошану, а се тому, бо ті народи вповні розуміли становище жіноцтва у їх суспільних змаганях; сї народи були вповні сьвідомі сего, що розвій та красша будучність їх вітчини в першій мірі лежить у руках сьвідомої жінки.

Спартанки, коли виправляли сина свого у бій за вітчину, прощали його словами: „Іди, сину, у бій за нарід свій, та красше погибай чим вертайсь домів з неславою!"

У середних віках ми також знаходимо імя жінки Французки, котра своєю відвагою уратувала свою вітчину з рук ворога (Анґлії). Була се незабутна Жанна Д'Арк.

Та й ми маємо тепер свої Спартанки! Наші жінки не то що виправляють своїх найдорозших у бій, а вони й самі беруть оружє в руки та спішать на поле бою, щоби доказати, що вони є гідними дочками своєї вітчини, що й вони на рівні з мущинами несуть житє своє у жертву за красшу долю свого народа.

Отсим наші жінки дали доказ, що вони здібні до всякого, хоч би найбільшого труду для добра своєї вітчини.

Вони доказали, що ми жінки здібні до діл поважних, діл могутних; що нам уже не час бути іграшками та самим ігратись! Наше місце тепер при важній національній роботі, разом з мущинами, щоби хоч у сей спосіб сповнити бодай вчасти задачу та обовязок, які ми винні нашому народови.

Нам крайна пора орґанізуватись, і то самостійно орґанізуватись!

Подивім ся на жінки других народів, жінки: Поляків, Чехів, Німців і инших народів! Там жінки мають свої самостійні орґанізації, вони вже самостійно працюють для свого народа. А ми?

Ми ще, на жаль, стоїмо позаду них. У нас нема ще ніодної самостійної жіночої орґанізації, у нас є лише жіночі відділи.

Доси ми, так сказати-б, є лише причіпками усяких мужеських орґанізацій.

Та вже крайний час настав, щоби се змінилось. Уже крайна пора, щоби наше українське жіноцтво взялось до самостійної суспільної праці!

Ми хочемо, — ні, ми мусимо мати самостійну жіночу орґанізацію, а такою власне буде: „**Союз Українок в Америці!**"

Цілию сеї орґанізації буде:

1. З'єднати наше жіноцтво в одну спільну громаду.
2. Ширити просьвіту та піддержувати національну сьвідомість серед жіноцтва.
3. Асекурація (посмертне).
4. Спільна запомога (у случаю недуги).

Де би мав бути осідок сеї орґанізації, сего ще не порішено. По моїй думці найкрасше було би Шікаґо, бо там уже є зорґанізований „Український жіночий кружок", який числить кількадесять члениць та мав би бути першим відділом „Союза Українок в Америці".

Думаю, що ціль сеї нової орґанізації гарна та промовить до переконаня кождої сьвідомої одиниці.

Я кінчу отсих кілька слів та звертаюсь до президії Високого Сойму з подякою, що зволила уділити в так важній для України хвилі слова жінці Українці. А до Вас, Дорогі Товаришки, кличу: Єднаймось, орґанізуймось! Бо лиш тоді нарід стаєсь справді сильним, коли його жіноцтво є зєднане, зорґанізоване!

Памятаймо на клич, що в єдности наша сила, в єдности наша будучність.

Володимир Коваль пригадує, що 8. грудня 1914 р. відбув ся зїзд у Філядельфії, на котрім вибрано Руську Раду. З уваги на те, що тепер сьвітські орґанізації скликали Сойм і засновують сьвітське політичне товариство з чисто українським характером, є пожаданим, щоби сї дві орґанізації, церковна і сьвітська, себе взаїмно доповнювали, а їх дороги зійдуть ся в одній спільній цілі за морем.

Янів Корнат пригадує на видвигану на ріжних зборах незвичайно важну справу, а іменно злуку всіх українських запомогових орґанізацій.

Осип Заплатинський вказує на конечність фахової орґанізації українського робітництва в Америці, на якім майже виключно опираєть ся цілий народний рух в Америці.

Микола Шустакевич вказує на конечність зорґанізованя українського народного театру в Америці.

Іван Артимович висловлює надію, що в таку важну хвилю, яку переживає тепер український нарід, не найдеть ся між Українцями ніодної одиниці, котра би знова схотіла перебити роботу, започатковану Українським Соймом. Опісля згадує про конечність охорони наших земляків перед визиском ріжних кольонізаційних компаній.

Матій Хандога піддає гадку на зорґанізованє в Злучених Державах стрілецьких дружин, на взір Січових Стрільців.

Гаврило Слободян говорить про підготовленє і орґанізованє молодіжи до народної роботи.

Михайло Саламандра пригадує на потребу переведеня переписи українського населеня в Злучених Державах. Відтак вказує на конечність зосередженя всіх народних фондів під управою будучого політичного товариства.

Іван Равлюк висказує бажанє, щоби всі українські орґанізації, розвиваючи діяльність на всіх полях, стреміли все до одної цілі.

Микола Кавецький підносить з признанєм роботу Передсоймового Комітету, помимо перешкод несовісних людий.

Олекса Крайківський вказує на значінє подібних віч, як в Ню Йорку, в справі протесту проти арештованя проф. Мих. Грушевського, митр. Шептицького і инших народних діячів.

Василь Грещук висказує бажанє, щоби всі просьвітні льокальні орґанізації злучити в одну центральну просьвітну орґанізацію.

Василь Сербай бажає, щоби в тутешних орґанізаціях молодіжи збудити давні традиції козаків.

Василь Ценкий підносить значінє рідного шкільництва в Америці, заборола проти винародовленя.

П. Стеценко виявляє свою радість, що він вихований на рос. Україні, відділений від австрійських Українців кордонами, найшов в Америці всіх Українців злучених разом. Він бачить, що всіх обєднює одна думка: здобуте волї рідній землї. Нехай ся праця і на будуче буде таксамо одноцільна і нехай не стане сліду з пятна, яке витиснули на нас кордони.

Др. Стефан Гриневецький ставить внесенє, щоби висловити довірє комітетови оборони Мирослава Січинського і заявити, що справа оборони Мирослава Січинського є справою цілого українського народа. — Принято одноголосно.

(Дальше буде).

„ПРИПІСК".

Візьми нахальства бушлів 5,
Брехні бодай 1½ бочки,
Лукавства діжок 70,
І щирости так зо 2 точки!
Кирині міх додати тра,
Й чистої совісти краплину,
Тай мале зернятко добра,
А стирту зла, із слів флящину,
Кіш фарисейства, копу мести,
Любови вкинь зерен хоч 3,
І пушочку досип ще чести,
А пристрасти мішків 103!
Жажди ґроша налий без міри,
Постійности каплин вкинь 5,
1 промінчик вкинь там віри,
Щоб смак тій мішанці додать!
Ага, — тай глупости цебер
Дай, або й 1000 ведер!
Тоді ґазету будеш мати
Й „Руским Іваном" називати...

Подала Ядошка Кадильниця.

Українські Січові Стрільці.

В ОКОПАХ.

(ВІД ВЛАСНОГО ВОЄННОГО КОРЕСПОНДЕНТА).

(Право передруку застерігає собі автор).

—о—

Похмурий, але теплий осінний день. Часом починає накрапати дрібненький дощик.

Понурий і зимний день викликує роздразненє нервове у жовнірів. А теплий осінний день тільки невеселі думки спроваджує.

Сидимо в окопах недалеко місточка Бурканова на Поділю. Балакаємо.

Мій четар, себто провідник чети, до котрої належу, тов. Микола Загаєвич, ляг горілиць на солому в окопі, що дуже нагадує яму на цвинтари. Се худощавий, низкий, але дуже загартований і здоровий хлопець. Перебуває на війні від початку аж доси. Не ранений, не хорував.

Тепер він ляг в окопі, скорчив ноги, накрив ся плащем. Наче голосно роздумував про питаня смерти на війні. Говорив спокійним голосом з відтінком іронії. Міркував, як то може почувати себе чоловік, що лежить у могилї, насипаній над його власним окопом.

— Та то незле так лежати. Тільки, мабуть, земля зверха давить.

— Ще добре, як окіп довгий, а то задруть ноги до гори — от так! — І він підняв у гору ноги. — Тай лежи так. Ще можна конґестію (наплив крови) дістати — жартував він.

— З таких вистаючих понад окіп ніг облетить земля і понад могилу сторчать ноги в чоботах.

— Ви бачили коли такі вистаючі з землї ноги? — спитав він мене, розкривши лице, заслонене плащем, і прижмуривши очи.

— Ні.

— Якось набренілі, опухлі виглядають ті ноги в чоботах. Якось потворно. Наче невідома, тяжка, розкладаюча, дика слабість царює в їх нутрі. Сторчать так днями і ночами. Дощ їх полоче, вітер на них свище, люди лякають ся... Навіть собаки минають.

— Та так... Накриють плащем, засиплять, забудуть...

— Мусить бути дуже прикро гинути від своєї кулі, від вистрілу жовніра, з котрим я йшов разом проти спільного ворога.

— Так, се мусить бути незвичайно прикро, але, мабуть, тільки виїмково має жовнір сьвідомість, що помирає на поли бою і рівночасно певність, що рана походить від своїх.

— Але такі випадки всетаки лучають ся...

12. IX. 1915.

Ростислав Заклинський.

УКРАЇНСЬКІ ДІВЧАТА!

—о—

Чи Ви прислали вже від себе дарунок для Січовиків і Січовичок у старім краю?

Вони таксамо люблять Україну як і Ви. Вони таксамо віддають своє житє і здоровлє за її волю як Ви би зробили, коли би тепер були в ріднім краю. Але Ви не можете принести тої найбільшої жертви для своєї вітчини, то принесіть бодай сю, яку можете!

Тою жертвою буде щирий, сердечний дар на Різдво для тих, що з крісами в руках ідуть мстити ся на катах України!

Спішіть ся з жертвами, аби ще можна їх післати на Різдвяний дарунок.

Посилайте від себе і намовляйте свої товаришки до того сьвятого благородного діла!

Намовляйте до жертв для Українських Січових Стрільців також і хлопців, а не минайте і старших!

Кожду нагоду використайте, аби зібрати бодай нільна як не нількадесять долярів для нашого молодого Козацтва завзятого!

Будьте і Ви завзяті та докучливі; не уступіть ся з порожною рукою від нікого!

Хвиля, в якій Ви зробите бодай маленьку прислугу для Українських Січових Стрільців і Стрілкинь, — буде найкрасшою хвилею у Вашім житю.

Кілько є прикрих хвиль в житю чоловіка, чому-ж не має він мати бодай одної красної?...

Хвиля, в якій повстало наше Січове Стрілецтво до боротьби за скиненє зелізних найдан з України, належить до найкрасших хвиль в житю цілого народа, — а хвиля, в якій кождий з нас подав тому Стрілецтву бодай маленьку поміч, належить до найкрасших хвиль в житю кождого з нас!

О прикрі хвилї для нас старають ся наші вороги, а о красні хвилї стараймо ся ми самі!

ЧАЛИИ.

З ВОЄННОЇ САЛАМАХИ.

I.

Дуже Ілько жалів Сербів:
Втратять — мовляв — волю,
Війна отся їх піпхає
В австрійську неволю.
На се Іван: — Втратять волю?
Не знаю длячого?
Їх край — царська ґубернія
І більше нічого.

II.

Питала ся кума Таця —
Що то субмарина?
— Се на війні річ найменьша —
Каже Василина.
— Довге воно на сім кроків
А на два широке.
Але, кажуть, як укусить,
То свербить три роки.

ДО ВІДОМА ТОВАРИСТВ В НЮ ЙОРКУ.

Центральний Ком. до будови Укр. Нар. Дому в Ню Йорку повідомляє всі укр. Товариства, Братства і Сестрицтва, що річний мітінґ відбуде ся в суботу, дня 4-го грудня (децембра) с. р. о 8-ій год. вечер в гали Укр. Бесіди, під ч. 72 Ст. Маркс Плейс (8-ма ул).

На сім мітінґу адвокат Е. Розенталь виясиить, як належить дальше поступати після чартеру і як розпочати продажу шерів, аби ми не завели ся в бауд.

Обовязком з'орґанізованих Товариств і Братств є конечно прислати своїх делеґатів, а коли сих ще не вибрано, то нехай предсідателі самі возьмуть участь в сих нарадах. — За Уряд: І. Звержанський, предсідатель; І. Дмитрук, секр. рек.

„ГРІЗНЕ ПЕРО".

ЦАР: Доси уживав я лише свого грізного оружя, але виджу, що се нічого не помагає. Та Греція і Румунія своїм опором змушують мене, щоби я ужив проти них ще свого грізного пера. Але се вже остатний раз, се „ультіматум", кажу вам, се „ультіматум", чортові сини, зрадники славянства...!

"A DANGEROUS PEN".

TSAR: It is usless to turn my dangerous arms against those Greeks and Roumanians. I shall try to turn my dangerous pen against them. If even this "ultimatum" proves inefective, then I will punish those traitors to the Slavic cause by the Japanese panslavists.

ЖЕРТВИ
НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.
Прислали дальше:

719. Сиракюз, Н. Й. Денис Матвіїв прислав дохід з балю, який відбув ся дня 25. вересня 1915 р. Сей дохід призначено на Фонд визволеня України і для подохід призначено на Фонд визволеня України і на потерпівших у війні вдів і сиріт; його сума виносить **$26.00**

720. Гудсон, Н. Й. Тома Пиндус прислав на боєвий фонд отсї жертви, які зібрано на місцевім вічу в жовтни с. р. від отсих добродіїв: о. Мирон Даниловичч $5.00; Василь Сербай і Николай Вазар по $2.00; Тома Пиндус, Теодор Ракочий, Теодор Гаврилюк, Стефан Хвалїнський, Михайло Дзут, Петро Циктор, Ілія Ґуцалюк, Теодор Стоякевич, Йосиф Стахурський, Анна Гаврилюківна, Агафія Гаврилюківна, Марія Галайко, Марія Ткач, Микола Пелех, Анна Пипар, Гавриїл Корніцький, Іван Захарчук і Н. Н. по $1.00; Гілярій Чуплая 75 цнт.; Текля Курило 60 цнт.; Семко Сута, Йосаф Федько, Іван Слободаян, Павло Драбик, Йосафат Райтеровський, Юрко Вівчар і Іван Хребор по 50 цнт.; Семко Гаврилюк, Ярослав Гаврилюк і Антін Ґречин по 25 цнт. Разом $32.60. Розхід виносив $11.00. — Остало **$21.60**

721. Авон, Конн. На руки Фелїкса Юзьвака зложили на вдови і сироти в ріднім краю отсї добродії: Фелїкс Юзьвак $2.00; Сильвестер Мерещак, Володимир Бучацький, Константин Телещук, Юлія Казновська, Валєрія Кришовська, Стася Казновська, Филип Казновський, Василь Налаґан, Мартин Мерещак і Пилип Грицюк (Українець з Росії) по $1.00; Йосиф Дилїнський і Марта Райковська по 50 цнт.; Семен Білан (Українець з Росії) 25 цнт. — Разом **$13.25**

722. Ґрейсдейл, Па. На руки Федя Джебженяка жертвували на голодуючих і на вдови та сироти в старім краю отсї добродії: Стефан Кіча $2.00; Федьо Джебженяк, Федьо Пиріг, Федьо Макух, Данько Коростинський і Павло Бакан по $1.00. Йосиф Гудак, Николай Халак і Гриць Поставський по 25 цнт. — Разом **$7.75**

723. Росфорд, Огайо. Николай Тецлий і М. Вайнар устроїли в суботу дня 20. падолиста с. р. музичну забаву, з якої дохід в сумі $6.00 призначено на Фонд визволеня України. При тім жертвували на тусаму цїль: Михайло Корнова $1.00 і Василь Холявка 50 цнт. — Разом **$7.50**

724. Форд Сіти, Па. На хрестинах у Нестора Назаркевича зложили на руки Йосифа Драґана на бідні вдови і сироти в старім краю отсї добродії (гроші надіслав Лука Пельц): Василь Долївка, Николай Барна, Текля Кренціґлова і Яким Квасниця по 50 цнт.; Михайло Долївка, Нестор Назаркевич, Іван Сикута, Михайло Луківський, Василь Химка, Тит Олексяк, Семен Баль, Іван Лукінський, Іван Крушельницький, Василь Галько, Андрій Вобак, Іван Дралюк, Йосиф Драґан і Лука Пельц по 25 цнт. — Разом **$5.50**

725. Ню Йорк, Н. Й. Підчас фамілійної забави в Івана Ґалетія зложили присутні на руки Василя Доброводьського на Фонд визволеня України **$5.05**

726. Патерсон, Н. Дж. Теодор Ґайда прислав отсї жертви на голодуючі вдови і сироти в старім краю: Теодор Ґайда $2.00; Гарасим Дячишин, Стефан Гурецький і Максим Похмурський по $1.00. — Разом **$5.00**

727. Рарітан, Н. Дж. На весїлю у п. Маріяна Лукасевича зложили жертви на бідні вдови і сироти в старім краю отсї добродії (гроші надіслав Іван Бриґіда): Д. Василюк і Іван Бриґіда по 50 цнт.; М. Тутас, Ів. Гандзяк, Ю. Серединський, М. Зупко, М. Чернецький, К. Ксїновський, Ф. Шурґот, П. Бабій, А. Литвин, М. Василюк, М. Гладик і Мих. Сор... (назвиско нечитко написане) по 25 цнт.; М. Ясїновський і Ф. Ковалевський по 10 цнт.; М. Мальована і А. Пелех по 5 цнт. — Разом **$4.55**

728. Ню Йорк, Н. Й. На іменинах Михайла Лберат. Зофія Наконечна і Анна Сорока зібрали на бідні вдови і сироти в Галичині (гроші надіслав Іван Хитрик). **$4.00**

729. Ан Арбор, Міш. Іван Дідула прислав на вдови і сироти в старім краю отсї жертви: Іван Дідула, Теодор Гапа і Ник. Гірний по $1.00; І. Вереса 50 цнт. — Разом **$3.50**

730. Ню Йорк, Н. Й. Михайло Крук жертвував на Фонд визволеня України **$2.50**

731. Рівер Фолс, Віс. Василь Комар жертвував на вдови і сироти по полеглих в старім краю **$2.00**

732. Менден, Н. Дак. А. Вонсуль жертвував на вдови і сироти по полеглих $1.00, а на Фонд визволеня України 50 цнт. — Разом **$1.50**

733. Вест Ментор, Огайо. Лука Смідчук жертвував на Фонд визволеня України **$1.08**

734. Бівер, Віс. Петро Трухан жертвував на вдови і сироти в старім краю **$1.00**

735. Елізабет, Н. Дж. Василь Костецький жертвував на Фонд визволеня України **$1.00**

736. Супіріор, Віс. Іван Іваňюк жертвував на Фонд визволеня України **$1.00**

737. Фавнтен Спрінґс, Па. Теодор Планка жертвував на вдови і сироти по убитих у старім краю **$1.00**

738. Ватербури, Конн. Андрій Гусар жертвував на Фонд визволеня України **$1.00**

739. Енсон, Мейн. Ґеорґій Паловчик (угорський Українець) жертвував на вдови і сироти по полеглих у старім краю **$1.00**

Сума оголошена в сїм числі „Свободи" виносить $116.78
Оголошено в ч. 140 „Свободи" $24.330.57

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $24.447.35

ЯК АМЕРИКАНСЬКИЙ СЬВЯЩЕНИК УЧИВ СВОЇХ ТОВАРИШІВ ПРОПОВІДУВАТИ.

Один американський сьвященик так раз казав до своїх товаришів:

— Братя, як ідете на проповідальницю, а хочете ще окрім слова Божого сказати і дещо про сьвітські справи, то ніколи не ідїть неприготовані. Майте все при собі диспозицію. То не довга диспозиція, складаєть ся всего з двох речень, які вічно добрі і вічно пасують до всяких проповідий. Візьміть собі маленьку карточку і на одній її стороні напишіть так:

Justise, Wisdom, Moderation
(Справедливість, Розум, Поміркованє),

а на другій стороні так:

Be silent, or say something better than silense!
(Мовчи, або скажи щось ліпшого ніж мовчанка).

Коли виходите на проповідальницю, або коли ви вже проповідали слово Боже, а хочете ще говорити про сьвітські річи, то наперед гляньте на першу сторінку сеї картки. Як будете міркувати, що ваша проповідь буде справедлива, розумна і поміркована, то „говоріть"; а як не маєте тої певности, то зараз оберніть карточку на другий бік і гляньте на се друге речене, а воно вас вибавить з клопоту. Ви спокійно тоді зійдете з проповідальниці, з чистим серцем і чистою совістю, а церква не потерпить на повазі і сьвяте місце буде пошановане!

Протокол

з річного засіданя головного уряду Укр. Нар. Союза, відбувшого ся в днях 5—7. жовтня 1915 в місті Джерзи Сіти, Н. Дж. в домі У. Н. Союза, 83 Гренд Стр.

(Дальше).

Другий день засіданя, 6. вересня 1915.

Точно о годинї 9-тій рано гол. предсідатель Д. Капітула отворив засіданє, а гол. секретар Мих. Угорчак перечитав імена всіх членів головного уряду. На засіданю були присутні слідуючі пп.: Д. Капітула, М. Білик, М. Угорчак, С. Ядловський, А. Шаршонь, А. Савка, В. Левчик, Ю. Павчак, Ів. Глова, А. Стефанович, В. Гришко, Н. Ваверчак, Ґ. Сенчина, С. Мельник, О. Стеткевич, Д. Андрейко, В. Лотоцький, о. В. Балог і о. В. Споліткевич. Відтак гол. рек. секретар відчитав протокол з засіданя гол. уряду з попереднього дня. По перечитаню протоколу і по короткій дискусії на поставлене Ю. Павчаком внесене, поперте С. Ядловським, ухвалено одноголосно приняти сей протокол так, як був читаний.

По сих формальностях приступлено до порядку денного і взято під розвагу організаційні справи У. Н. Союза. На поставлене Ю. Павчаком внесенє, поперте А. Стефановичем і другими, ухвалено одноголосно, щоби з рамени У. Н. Союза вислати чоловіка поміж українських поселенців у Злучених Державах в справі пояснюваня цілий і потреби організації, організованя нових відділів до У. Н. Союза, орґанізованя нових членів до нових і істнуючих уже відділів У. Н. Союза, поучуваня місцевих урядників У. Н. Союза системи урядованя в відділах і т. п. Таким чоловіком має бути член головного екзекутивного комітету У. Н. Союза. Гол. екз. комітет має виготовити в сій цїли відповідну програму і після неї у відповіднім часї розпочати поїздку у висше згаданих цїлях. До поїздки гол. екз. комітет має виделеґувати час від часу одного з своїх членів так, що одного разу їде один, опісля другий урядник і т. д.

На поставлене Ю. Павчаком внесене, поперте Н. Ваверчаком, ухвалено купити по приступній цінї від п. О. Ревюка виготовлену книжку в справі організації. Ухвалено також поручити гол. екз. комітетови і одному членови гол. уряду зпоза гол. екз. комітету оцінити в порозуміню з п. О. Ревюком вартість книжки і цїну винагородженя за працю п. О. Ревюка. На поставлене Д. Андрейком внесене, поперте Ю. Павчаком і другими, ухвалено, що В. Левчик має бути одним із членів гол. уряду до оцінки сеї книжки.

На внесенє Д. Андрейка, поперте Ів. Гловою, ухвалено одноголосно поручити гол. екз. комітетови У. Н. С., щоби він — коли се можливе — в як найкоротшім часї постарав ся о відписанє „лінів" тим членам, котрі свого часу їх підписали.

На внесенє о. В. Балога поперте Н. Ваверчаком, ухвалено одноголосно через поіменне голосованє, що коли на се закон позволить, щоби всі люди, котрі були членами У. Н. Союза в часї введеня нової реформи в організації, а через непорозуміня і противну агітацію проти У. Н. Союза виступили з організації, а котрі тепер хотять приступити наново до У. Н. Союза, коли вони предложать лікарське сьвідоцтво, виповнять відповідну заяву і вирівнають свої залеглі місячні вкладки до У. Н. Союза від часу їх суспенси, щоби їх приняти наново до У. Н. Союза.

На внесенє о. В. Балога, поперте О. Стеткевичем, ухвалено одноголосно, щоби гол. екз. комітет У. Н. Союза зарядив у відповіднім часї — коли на се закон позволить — принимати нових членів і нові відділи до У. Н. Союза за половину вступного, а крім того для тих, що зорґанізують більше число нових, дати надзвичайну памяткову нагороду після слідуючої скалї: За 15 нових членів гарну відзнаку. За 25 нових членів $5.00 в готівці. За 50 нових членів $10.00 в готівці і срібну відзнаку. За 100 нових членів $25.00 в готівці і золоту відзнаку. Імена тих членів, котрі не зможуть зорґанізувати висше наведеного числа нових членів, а зорганізують меньше число нових членів, мають бути записані до „золотих книг" на памятку, як щирі робітники У. Н. Союза. До висше згаданих нагород є управнені всі урядники і члени У. Н. Союза, котрі на се заслужать.

На внесенє А. Шаршоня, поперте В. Гришком, ухвалено, щоби гол. уряд У. Н. Союза покривав всі кошти проводженя сирітського фонду У. Н. Союза, як видатки правні, канцелярійні, адміністраційні і т. п. з процентів, які сей фонд приносить, а по покритю всіх видатків решта проценту має розділюватись на рахунок сиріт.

На внесенє С. Ядловського, поперте о. В. Балогом, справу Жака, на підставі опінії адвоката з Клівленд, Огайо, ухвалено одноголосно відложити до полагодженя судови в Клівленд, О.

На внесенє О. Стеткевича, поперте А. Стефановичем, ухвалено, щоби процесові справи проти У. Н. Союза поручити гол. екз. комітетови до цілковитого полагодженя.

На внесенє В. Лотоцького, поперте Ів. Гловою, ухвалено одноголосно, щоби заяву конвенційних секретарів приняти до відома і одобрити.

На внесенє о. В. Балога, поперте Ю. Павчаком, ухвалено виплатити Передсоймовому Комітетови $255.00 з фонду народного на кошти Сойму.

На внесенє Ю. Павчака, поперте А. Стефановичем, ухвалено виплатити з фонду народного відповідну суму „Комітетови оборони М. Січинського" на оборону д. Мир. Січинського.

На внесенє Н. Ваверчака, поперте С. Мельником, ухвалено, що платня гол. опікуна має остати по старому, т. є. по $65.00 місячно.

На внесенє А. Стефановича, поперте А. Шаршоньом і другими, ухвалено заплатити сьвященикови за відправлене богослуженя перед засіданєм $25.00, дякови $10.00, а на церкву св. Петра і Павла в Джерзи Сіти $50.00.

На внесенє Ю. Павчака, поперте М. Угорчаком і другими, ухвалено, щоби „Просьвітна Комісія" У. Н. Союза уряджувала відчити на кошт тих громад чи одиниць, котрі сих відчитів від неї домагають ся.

На внесенє О. Стеткевича, поперте Ю. Павчаком і другими, ухвалено, щоби „Просьвітна Комісія" У. Н. С. оголошувала в орґані У. Н. С. „Свободі" звіт зі своєї діяльности.

(Конець буде).

ДОПИСИ.

З PHILADELPHIA, PA.

(Спростоване).

В числі 139. „Свободи" подало трох дописувателів звіт делеґата на Сойм, п. Коваля, з якогось товариства „Вільні Горожани". Дописувателі ошибають ся, бо таке товариство в Філядельфії не істнує. Є „Товариство Русько-Американських Горожан" і се товариство п. Коваль репрезентував. І тілько назву товариства я простую.

Яким способом п. Коваль виїхав на Сойм яко делеґат, се трохи цікаве, як я довідую ся від членів сього товариства.

Ще на кілька днів перед Соймом п. Коваль гонив від товариства до товариства, щоб його вибрали делеґатом на Сойм. А що наші Філядельфійці вже добре розуміють ся на політиці п. Коваля, то не хотіли його вибрати. Серед сеї погоні він опинив ся аж у „Товаристві Русько-Американських Горожан". Там вибрано його цілком в братерський спосіб, без відома членів, тільки уряд підписав йому повновласть.

Перед від'їздом на Сойм не забув п. Коваль вступити на авдієнцію до Їх Преосв. С. С. Ортинського, аби в дечім порадити ся... Не дивно отже, що п. Коваль так щиро боронив „Руську Раду" в Філядельфії та представляв її значінє і діяльність.

Повернувши з Сойму, старав ся п. Коваль перед „всіми і вся" критикувати Сойм невмісними словами та у звіті представив Сойм в найгіршім сьвітлі. Між иншим він назвав Сойм „Чорною Радою". Таке міг сказати студент двох років університету!

Судити його — не моя річ, але я уважав собі за обовязок подати до відома загалу, які студенти ховають ся в „руській столиці" Філядельфії.

Філядельфієць.

О, ДОЛЕ ЛУКАВА!

Спокійнїйше стало від часів татарських;
Здавало ся, може доля України
Безкровная буде. Надужить варварських
Мабуть вже не буде. І сеї руїни
Ми не сподівались, нї лютої хвилї,
Що пройде границї народного права
І завиє страшно понад всї зусиля.
О, доле нещасна, о, доле лукава!

Коли так спокійно ми про долю мріли, —
То нараз „Маріца", кровю забагрена,
Шуміла-пінилась, неначе горіла,
Червоніла й люто, мов би навіджена,
Филювала в гирло. І затихла в мори...
А знова опісля, небаром поволи
І Днїстер дізнав ся про те люте горе.
О, доле нещасна, о, каправа доле!

Нечайно Днїстрове русло кришталеве,
Змішане із кровю дико червоніє.
Могил, що аж лячно, як глянуть при дневи;
Гукають гавбицї, ґранати шалїють;
Міста у руїнї, попелїють села;
Одна лиш осталась надія яскрава:
Про будучність мрія одна ще весела!
О, доле нещасна, о, доле лукава!

Написав Михайло Криванюк.

НОВИНКИ.

ВИПРАВА ДО ЕВРОПИ ЗА МИРОМ.

Американський міліонер Генрі Форд (властитель фабрики автомобілів з Дітройт, Міш.), дає свої гроші на наєм двох скандинавських кораблів, якими мають в перших днях грудня від'їхати з Америки до Европи апостоли мира. Буде їх кількасот, мущин і женщин. Заїдуть імовірно до міста Гаґи в Голяндії. Там мають ще прибути представники з других невоюючих держав, як: Швеції, Норвеґії, Данії, Швайцарії й Еспанії. Отже разом були би на мировій раді представники (неурядові) 7-ми невтральних держав. Цїлию їх ради є — радити воюючим державам, щоби скінчили війну і заключили мир.

Гадка дуже красна, але чи вона здійснить ся?

Є такі оптимісти (значить такі люди, що сподівають ся найліпшого), котрі вірять в се, що ті два кораблі завезуть мир до Европи.

Га, можливо, Европа не Філядельфія. До Філядельфії, здасть ся, і Форд не завіз би мира, не то кораблями, але і найкоршими своїми автомобілями...

ДАР НА У. С. СТРІЛЬЦІВ.

Інжинїр Володимир Бородайкевич, старший міністерський інжинїр в міністерстві зелїзниць у Відни дав ще з початком війни зі своїх ощадностий на цїли Українських Січових Стрільців десять тисяч корон, чим в значній мірі причинив ся до успіхів військово-січової орґанізації.

ЗАСІДАНЄ НАРОДНОГО КОМІТЕТУ У ЛЬВОВІ.

В суботу, дня 16-ого жовтня відбуло ся засіданє Народного Комітету. На нім обговорено ряд пекучих економічних, культурних та орґанізаційних справ. Секретар др. Степан Баран представив потреби нашого селянства, а передівсім вказав на конечність підвишки запомог для родин резервістів, котрі в Галичині з усіх коронних країв є найнизші. Відтак обговорювано справу підвишки максимальної тарифи на збіже і бараболї, бо ціна, яку за ті продукти платить воєнне заведенє для обороту збіжем, є за низка. З сею справою вяже ся підвишка порцій хліба і муки для селянських родин. З огляду на звичай, що селянин може дістати робітника тільки тоді, коли дасть йому харч, є слушне побоюванє, що з весною не дістануть селяни робітника, бо збіжеві засоби, які їм по викупі останутьcя, будуть вичерпані. З огляду на се належало підвисшити нашому селянству порції хліба і збіжа, яке собі можуть оставити.

Обговорювано відтак справу процесів, які тепер дідичі вносять проти селян за пільні і лісові шкоди, хоч звісно, що шкоди сї спричинили наші або неприятельські війска. Вкінци ухвалено домагатись від правительства удержавнення української ґімназії в Яворові, та признаня підмоги для Українського Педаґоґічного Товариства. З тими справами рішено звернутись до Президиї Українського парляментарного Клюбу, згл. до Президиї Загальної Української Ради.

ЗАПИСИ НА АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ.

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер" у Львові зложило на третю воєнну позичку триста тисячів корон; на ту саму цїль зложила „Руська Щадниця" в Перемишли квоту пятьдесять тисячів корон.

ПОЧЕСНІ ДОКТОРАТИ УНІВЕРСИТЕТУ В БУДАПЕШТІ.

Професорський збір правничого виділу будапештенського університету ухвалив на надзвичайнім засїданю 13. м. м. іменувати почесними докторами архикняяя Йосифа, президента міністрів ґр. Тісу, полевого маршалка ґенерала Макензена і турецького міністра війни Енвера башу.

Український Центр. комітет в Нюарку запрошує всї Товариства нюарськї, щоби прислали своїх делеґатів

НА СПІЛЬНУ НАРАДУ

котра відбуде ся дня 5-го грудня о год. 2-ій пополудни на гали 150 Корт стр., ріг Лінколн стр., в справі Різдвяного дарунку для рідного краю.

Укр. Центр. Ком. в Нюарку.

З НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

До Народної Канцелярії надійшли зі старого краю листи для слідуючих осіб:

287. Мандзяк Тома від жени Катерини — Середнє — Ліско.
288. Вус Марія від батька Тимка — Селиска — Хоросниця.
289. Кобра Пилип (з Петридова) від шваґра Івана Фестуна — Милованє — Товмач.
290. Бажан Ґеорґій від батька Леонтія — Кіцмань (Буковина).
291. Куфнер Йосиф від Олімпії Паучук — Валява (Буковина).
292. Ганчерук Ілія від жени Єлени — Нова Жучка (Буковина).
293. Вахльовський Михайло від Емілії Вахльовської Обер — Шероуц (Бук.).
294. Наконечна Катерина (з Туринки) від Костя Скоропата (з війска).
295. Запаринюк Петро і Левко Ілько Ґеорґія від Петра Левка — Волчківці — Снятин.
296. Андрущак Петро (з Голова — Сокаль) від Гната Данина (з війська).
297. Кульчицький Ґут Іван від жени Марії і родичів — Стрий.
298. Павленчук Танаско від Танаска Ґердащука і від Анни Тавленчук — Топорівці (Бук.) 2 листи.

—o—

Отсим повідомляємо всїх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, покористуючи ся найдогіднїйшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо. Пересилка звичайних листів коштує 25 цнт., реджістрованих 40 цнт.

Просить ся інтересованих, котрі хотять відобрати листи, подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт. а з Канади 40 цнт.

Також просимо подати число, яке є подане при Вашім листї в повисшім оголошеню „Свободи".

—o—

Всї чеки, моні ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 15. подає до відома, що на річнім мітінґу дня 21. падолиста с. р. вибрано слідуючий новий уряд: І. Стельмах, предс.; Гн. Шибал, заст. предс.; В. Стельмах, кас.; І. Горбатюк, заст. кас.; Т. Голубенний, секр.; С. Козак, заст. секр.; І. Дудик, дверник; С. Шимра і П. Ґадзіцький, дозорці хорих. — Г. Стельмах, предс.; В. Стельмах, кас.; Т. Голубенний, секр., 31 Рембой стр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. На мітінґу Бр. св. О. Николая, від. 344, вибрано слідуючий новий уряд: М. Лисяк, предс., А. Мотика, заст. предс.; П. Левкович, кас.; П. Гусак, заст. кас.; С. Козевич, секр.; П. Когут (молодший), заст. секр.; М. Лисяк і П. Гусак, контрольори; П. Худик, дозорець хорих; П. Худик, дверник. — С. Козевич, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 388, подає до відома всім своїм членам, що річний мітінґ відбуде ся в недїлю дня 5. грудня с. р. в гали церковній зараз по Службі Божій. Просить ся всїх членів явитись на сїм мітінґу, бо є важні справи до полагодженя і буде вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. — В. Волошанський, предс.; П. Шуриґайло, кас.; М. Дмитриків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся в церковній гали дня 5. грудня с. р. о годинї 2-гій пополудни. Місцеві урядники здадуть звіт з цілого року, відтак наступить вибір нового уряду. При тій нагоді буде принимати ся нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Отже, Братя Українцї, користайте з тої нагоди! — Й. Сенчина, предс.; І. Єндзевич, кас.; К. Стадник, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Петра і Павла, від. 81, повідомляє тих, котрі хотять вступити до нашого Братства і до У. Н. Союза, що Братство, почавши від дня 28. падолиста с. р. аж до кінця місяця січня 1916 р. принимає нових членів без жадного вступного. Тілько до У. Н. Союза треба заплатити $1.00, за що член отримає відзнаку, грамоту, книжочку і статут. Панове Балтіморцї і Куртісбейцї, спішіть ся! Маєте добру нагоду, тож не чекайте до мітінґу, але кождого дня може кождий здоровий Українець, так само і латинник, зголосити ся і буде принятий. — При нагоді подаєть ся до відома старим членам, що дня 26. грудня с. р. о годині 2-гій пополудни відбуде ся річний мітінґ, на котрім має ся явити кождий член, бо буде вибір нового уряду. — В. Чачка, предс.; І. Цілїнський, А. Шандровський.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, повідомляє всїх своїх членів, що 3-квартальний мітінґ відбуде ся дня 5. грудня с. р. о годині 2-гій пополудни. Кождий член має явити ся, бо инакше заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Мітінґ буде в народній гали при церкві, 1950 В. Ірі Стр. — Т. Квасниця, секр.

КОЛ РІДЖ, ОГАЙО. Бр. св. О. Николая, від. 224, буде мати річний мітінґ, на котрім має ся вибирати новий уряд, і будуть важні справи до полагодженя. Отож просимо всїх членів, котрі належать до нашого відділу, щоби на тім мітінґу явили ся. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Й. Поливка, секр.

МІКІС РАКС, ПА. Повідомляє ся всїх членів Бр. св. Володимира, від. 91, що сего місяця відбуде ся річний мітінґ, на котрім буде вибір нового уряду. Нових членів буде принимати ся до Братства без вступного. — С. Олійник, секр.

Рідка нагода!

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ І МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А ТАКОЖ ВСІМ ТИМ, КОТРІ ДОТЕПЕР НЕ Є ЧЛЕНАМИ У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали, яку принято на річнім засіданю головного уряду Українського Народного Союза в жовтни с. р., отсим подаєсь ся до загального відома, що Український Народний Союз буде приймати нових членів в місяцях падолисті і грудни 1915 р. і в місяци січни 1916 р., почавши від дня 1. падолиста с. р. до дня 31-го січня 1916 р., за ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Від 1. січня 1915 р. нові ЧЛЕНИ Укр. Нар. Союза при вступі платили вступне в сумі $2.00. На підставі висше згаданої ухвали в протягу висше згаданого часу нові члени будуть платити лише $1.00 вступного (за що отримають грамоту, відзнаку, книжочку і статут).

Кожде ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО, котре приступить до У. Н. Союза яко відділ в місяцях: падолисті і грудни 1915 р. та в січни 1916 р., буде приняте за половину вступного т. є. $5.00 (за $5.00 отримає таксамо як перше за $10.00: книги, чартер і печатку відділу). Ся опустка є лише для тих нових відділів, котрі приступлять до Укр. Нар. Союза в часі від 1-го падолиста 1915 р., до 31-го січня 1916 р.

Кождий місцевий секретар (організатор) У. Н. Союза буде управнений, як і попередно, до 50 цнт. організаторскої нагороди за кождого новозорганізованого члена.

Крім звичайної нагороди кождий місцевий ОРГАНІЗАТОР, ЧИ ТО УРЯДНИК ЧИ ЧЛЕН, отримає надзвичайну нагороду, коли від 1. падолиста с. р. до 31. січня 1916 р. зорганізує більше число членів до Укр. Нар. Союза. І так:

За 15 нових членів отримає гарну організаторську відзнаку.
За 25 нових членів отримає готівку в квоті $5.00.
За 50 членів отримає готівку в квоті $10.00 і гарну срібну відзнаку.
За 100 членів отримає готівку в квоті $25.00 і гарну золоту відзнаку.

Імена тих місцевих організаторів, котрі придбають меньше число нових членів як висше подано, будуть вписані в „Золотій Книзі" яко щирих робітників і організаторів Укр. Нар. Союза.

Тож, Панове місцеві урядники і члени та прихильники У. Н. Союза, беріть ся до праці і старайте ся приєднувати як найбільше число членів до У. Н. Союза, а також заслужити собі на добре імя в історії нашої організації.

До висше згаданих нагород КОЖДИЙ ЧЛЕН І МІСЦЕВИЙ ОРГАНІЗАТОР має повне право, коли на них заслужить.

Коли би хто потребував якихнебудь інформацій, нехай віднесеть ся по них на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P. O. Box 76 Jersey City, N. J.

ЗА ГОЛОВНИЙ УРЯД УКР. НАР. СОЮЗА:

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.
С. Ядловський, гол. фін. секр. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. касієр У. Н. С.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. ... повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся в середу дня 8. грудня с. р., о годині ... вечером, в гали при Клінтон стр. ріг Генд ... Просить ся всіх членів, щоби прибули на сей мітінґ і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі зістануть виключені з Товаристса і з У. Н. Союза. Будеть ся принимати нових членів до Товариства і до У. Н. Союза за половину вступного через два місяці, то є в грудни 1915 і в січни 1916, тож кождий член повинен привести з собою бодай одного нового члена. Таким способом збільшимо Тов. „Вільні Козаки" і так само У. Н. Союз. На тім мітінґу переведеть ся також вибір нового уряду. — Н. Кучмій, предс.; П. Макогон, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Бр. Пресьвятої Тройці, від. 2.. повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 4. грудня с. р. в гали п. Григорія Литвина, 83 Норт 7-ма улиця. На тім мітінґу обовязані явити ся всі члени братства під карою 50 центів, а урядники $1.00. Довгуючі члени мають вирівнати свої належитости. Буде приниматися до братства нових членів без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. На останку відбуде ся вибір нового уряду. — І. Балко (Андрея), предс.; В. Яськевич, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від 243, подає до відома, що дня 13. листопада відбув ся річний мітінґ, на котрім вибрано отсей новий уряд: Е. Парійчук, предс.; М. Сьпівак, заст. предс.; Т. Янсевич, кас.; М. Семчишин, заст. кас.; Г. Бутовський, секр. фін.; Т. Карплюк, секр. рек.; О. Криденс, В. Шпорлюк і Д. Ґрабінський, контрольна комісія; О. Станкевич, Г. Даціків і А. Сколь, доз. хорих; О. Надворний, дверник; В. Гаврищків, хорунжий; А. Штайцир, маршалок; О. Криденс, М. Стефанюк і І. Яворівський, суд полюбовний; П. Олещук, опікун дітий; В. Біновсь, заст. опікуна дітий. — Г. Бутовський, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. Ай. Тов. „Зап. Січ", від. 206, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 5. грудня с. р. в Канадієн гали, 15 Савт Мейн Стр., Вунсокет, Р. Ай. На той мітінґ має явити ся кождий член, бо є важні справи до полагодженя, як також вибір нового уряду. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістануть виключені з Товариства і з У. Н. Союза. Мітінґ розпічне ся точно о годині 2-гій пополудни. Неявившийся член підпадає карі, означеній статутом. Пригадує ся тим, котрі хотіли би вписати ся до нашого Товариства, що будемо принимати нових членів без вступного до Товариства, а до У. Н. Союза за половину вступного. Отже користайте з сеї нагоди, приходіть і вписуйте ся до Тов. „Зап. Січи", бо се одиноке українське товариство в нашій місцевости, а У. Н. Союз се також щира українська організація в Америці. — С. Лемішка, кошовий.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую шваґра і сестру, ІВАНА і МАРІЮ ІЛЬЧИШИН, зі села Голешова, п. Жидачів. Перебувають в Асторії. Прошу зголоситись на адресу: Fred Rudyk, Markinch, Sask. 141-42

Пошукую шваґра ТОДОС. ТУПИЧКА, з Сосолівки, пов. Чортків. Сам, чи хто би о нім знав, прошу зголоситись на адресу: Michael Prondiuk, Collins Inlet, Beaverstone, Ont., Can. 141-42

Пошукую МИХАЙЛА КУЛЬЧИЦЬКОГО, званий Карапата, родом з Ричичан, пов. Городок. Перебував в Монтреалі. Хто би його адресу знав, чи він сам, нехай зголосить ся на адресу: tephen Kaczmar, 118 Tupper St., Sydney, N. S., Canada. 141-42

Пошукую свою сестру АННУ ТИМЧИШИН, походить з села Зарайско, пов. Самбір, Галичина. Має перебувати в Пітсбурґ, Па. Хто би о ній знав, або вона сама нехай зголосить ся на адресу: Pawlo Kaniuk, Box 53, Flat River, Mo 142

Пошукую тіточного брата ІВАНА ДИШЕВСЬКОГО, зі села Клебанівка, повіт Збараж, Галичина. Хто би о нім знав або він сам, нехай напише на адресу: John Tuchtij, P. O. Box 515, Little Falls, N. Y. 142-43

Пошукує своєї жени ЮЛІЯННИ ҐУРНЯК, з дому Гарасим, з села Куляшне, повіт Сянік, Гал. Відійшла від мене перед пяти літами. John Gurniak, Reinerton, Pa. 142

Повідомляю моїх краянів і кревних, що я, низше підписаний, родом з Настасова, пов. Тернопіль, Галичина, перебуваю тепер в Торолд, Онт., Канада. Хто потребує зі мною переписуватись, прошу віднестись на слідуючу адресу: Stephen Rakoczy, P. O. Box 969, Thorold, Ont., Can. 142-44

ХЛОПЦЯ УКРАЇНЦЯ, літ 13 до 18, потрібно до дому Анґлійця. Заплата після умови. Зголошеня до „Свободи". 141-43

ПОТРІБНО МАЙНЕРІВ-УГЛЕКОПІВ І РОБІТНИКІВ ДО КОКСУ в копальнях Стар Джонкшен в Пенсильвенії. Робота стала. Без клопоту. Добрий харч і мешкане. Платня після звичайної тарифи копальняної тих околиць. Доїзд через Балтімор і Огайо зелізницю до Лейтон, Па., а тут пересістись до Стар Джонкшен, Па. Голоситись до: Washington Coal Coke Co., Star Junction, Pa.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРАЮТЬ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посідає великий склад первоpядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волося, бороди, вуси, шмінки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

НАЙЛІПШИЙ ПОДАРОК НА СЬВЯТА

ЗРОБИТЕ САМИ СОБІ І СВОЇЙ РОДИНІ ЄСЛИ КУПИТЕ КНИЖКУ

ЖИТЄ ІСУСА ХРИСТА.

Коли ви стараєте ся пізнати історію житя великих людий, то тим більше для вас як для християнина є необхідним пізнати житє, муки і смерть Великого Учителя Господа нашого Ісуса Христа. Книжка про „Житє Ісуса Христа" написана чистою народною мовою, що кождий дуже легко її зрозуміє. Має вона 300 сторін друку, а кромі того 73 образків на грубім папери і мапу Сьвятої Землі. Оправлена в червоне полотно з золотими витисками. Ціна тої книжки була $1.50, однак ми желаємо, щоб та книжка находила ся у кождої родини, то знижили ціну на $1.25. Хто пришле на сю книжку $1.25 до кінця грудня с. р. тому дамо еще в дарунку: докладну мапу Европи, мапу з теренів війни з портретами всіх пануючих і мапу Льондону, Парижа, Берліна, Потрограду і Відня, вартости 50 центів. Тож користайте з тої великої оферти і присилайте замовленя і гроші на адресу: 139ч148

RUTHENIAN BOOK STORE,
701 W. Lackawanna, Ave., Scranton, Pa.

НОВИНА!

Великий воєнний образ, який означає битви в Карпатах. На сім образі побачите як наші війська відносять побіду над Москалями. Коштує лише 25 цнт. Можна прислати стемпсами. Пишіть еще нині. Sklad Map, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 140-

НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ В НЮ ЙОРК, Н. Й.

Має до випожичаня всякого рода костюми до представлень і балів маскарадових як також до ріжних драм прм. „СІЧИНСЬКИЙ ПОТОЦЬКИЙ", котрих не дістанете в жадній костюмерії. Маємо також всякого рода прибори до характеризації як: перуки, бороди, вуси і шмінки. Все те випожичаю по дуже приступній ціні.

Замовленя присилайте 8 днів перед представленєм.

A. MALANCHUK 142ч-26
143 E. 4th Street, New York, N. Y.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика і Б. Хмельницького. Величина 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ даром. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA,
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з більших кораликів $1.50, з меньших кораликів $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94-

Даром!

Вишлемо велику воєнну мапу цілої Европи з образками всіх пануючих царів та королів хто пришле нам 10 адресів своїх знакомих. Ся воєнна мапа повинна бути у кождого, хто інтересуєсь війною. Тож пишіть еще нині. На пересилку мапи зашліть 10 ц. стемпсами. Адресуйте: SKLAD MAP, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 137—

Вже пора замовляти Коляди!

Нове виданє містить: КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ на Різдво Христове і Богоявленє з додатком пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних. — Ціна 20 центів.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

РІЗДВЯНІ ЛИСТИ І КАРТКИ З ЖЕЛАНЯМИ!

Дуже гарні листи з желанями на сьвята по 10 і 5 центів штука. Також маємо гарні сьвяточні пост-картки з желанями, дуже гарно украшені, ціна одної 5 цнт., 6 штук 25 цнт. Гарні вітарики з желанями „Веселих сьвят" в цінах: по 10, 15 і 20 цнт. за штуку. КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ 20 цнт. Також посилаємо катальоґ ріжнородних книжок. На пересилку катальоґа залучайте 2-цнт. марку. Пишіть на адресу: 140сч—

RUSKA KNYHARNIA IMPORTOVA,
951 W. ERIE ST., Dept. II. CHICAGO, ILL.

ПОТРІБНО УКРАЇНЦІВ І ПОЛЯКІВ

до розпродажи лотів. Добра платня і комісове для аґентів з широкими знакомостями. Голоситись межи 9—12 рано до: 142—44

D. BURDYGA,
6 Church St., Room 303, New York, N. Y.

Велика радість для Вас!

Сьвята зближають ся. Купіть собі сю машинку котра показує образки рухомі так як в театрах. Пощо Вам платити по 10 цнт. або 20 цнт., наколи купите сю машинку, то кождий може показувати в своїй хаті представлене і ваша родина, а також знакомі весело будуть на се дивити ся, а певно Вас се ліпше вдоволить як на великих театрах. Тою машинкою може оперувати навіть звичайний чоловік, мала дитина може покручувати ручкою, як є темно в хаті. Як зачнете крутити ручкою, тоді виходять на стіну живі особи рухомі. В середині в машинці є лямпа і нім хочете зачати представлене, треба вперед засьвітити лямпу. Передше продавали ми ту машинку за $5.00, а перед сьвятами продаємо тільки за $3.00. Замовленя враз з грішми посилайте на адресу:

STANDARD SUPPLY CO.
951 W. Erie St., Dep. 25, Chicago, Ill.

ЗАРОБИТЕ ВІД $100 ДО $150 МІСЯЧНО.

Чи ви хочете мати легку і сталу працю, яка приносить $100 до $150 місячно і бути все на сьвіжім воздуси а не в робітні?

Коли так, то зголосіть ся до нас нині а ми скажемо Вам як дістати сю роботу і подаємо Вам адреси людий, котрі вчились в нашій школі на шоферів і автомобілевих механиків а котрі мають тепер добре платні позиції. Ми будемо Вас вчити у Вашій рідній мові в день або в ночи. Наука коштує лише $15.00.

Голосіть ся на адресу:

New York Auto School,
30 — 7th Street,
межи 2 а 3 Ave. близько руської церкви.
NEW YORK CITY. 128ч-

Ученики з поза Ню Йорку можуть прийти до нас з своїми річами, а ми найдемо для них мешкане і харч.

ЖМІЄЧНИК є одним з найлїпших домашних ліків і певним средством против ревматизма, болів плечий, коленя і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болї суставів у рук і ніг, на легкий паралїж карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОКУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 133—феб 11

MIKE FEDIW,
47 Ridge St.,
Hastings upon Hudson, N. Y.

РУСИНИ ПІТСБУРҐА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць CARSON і 14-ої. 38ч-

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найлїпші лїнії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank
COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, урядн. банку.

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Вивчу грати на якім небудь інструменті, єсли тільки Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи ні. Ґарантую за успіх моеї науки в часі 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.

Адресуйте: 130—42

T. KASPER,
5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д.

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР В НЮ ЙОРКУ.

Чому я оголошуюсь в сій часописи?

Тому, щоби наших людий охоронити перед иншими неправдивими лікарями, які шумно оголошують себе в часописях.

Я є Українцем і говорю сею мовою.

Я лічу медично і хірурґічно недуги як: слабости уший, носа, горла, легких, серця, жолудка, нирок, викиди шкірні, нервові слабости, гемороїди і секретні недуги мущин і полові женщин.

Мій офіс є заосмотрений у всі найновійші і найконечнійші апарати, потрібні до ореченя недуги і до курації.

Уділяю охотно відповіди на всякі запити кождому, хто до мене зголосить ся або напише. Кождий Українець повинен в потребі голоситись лиш до мене, а я радо уділю правдивої помочи.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.

Мій офіс отворений в кождім часі. — Телефон: Stuyvesant 4493.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.

(Старокраєвого християнського лікаря).

Се лічниче заведенє має вже вироблену славу. Спеціяльно лічать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестудженє, запаленє легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цілковито вилічую з ревматизму, пухлини і ран лишай і скірні викиди. Ліки виробляють ся під доглядом лікаря і з вибраних зіл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи.

Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключаючи неділь. 25-

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

Im. з 21 камінями

ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК

для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $5.7[illegible] і за зворот пересилки, в тим привілейом що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок в дармовисом додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.
132вч4

ШИРОКО ЗВІСНА ДЕНТИСТИЧНА КЛІНІКА

DR. SAMUEL COHEN

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

104 SECOND AVE. cor. SIXTH ST., NEW YORK, N. Y.

ДЕНТИСТИЧНУ РОБОТУ ВИКІНЧУЄ ЗНАМЕНИТО І ДАЄ НАЙЛІПШИЙ МАТЕРІЯЛ. 22-КАРАТОВЕ ЗОЛОТО ҐАРАНТУЄСЬ. ПРИ НАПРАВІ І ВИТЯГАНЮ ЗУБІВ ЗАСТОСОВУЄ ГАЗ, ЗГУЩЕНИЙ ВОЗДУХ І ЕЛЄКТРИКУ. 125ч—

Приймаєсь також на сплату. Роботу ґарантується на 10 літ. На предложенє сего оголошеня огляне і вищистить Вам зуби БЕЗПЛАТНО.

ТУТ МАЄТЕ ЛЯМПУ ЯКУ БУДЕТЕ ЗАВСІДИ ЛЮБИТИ

То є лямпа RAYO — она ніколи не сприкрить ся Вам. Rayo є лямпою яка висдужить довгий час даючи завсігди то саме сьвітло. RAYO ЛЯМПИ ніколи не миготять, чи випалюють ся. Они так збудовані, щоби дати сьвітло невипадаюче.

Rayo лямпи здїлають Ваш дім принадним. Они є красно виконані, однак при тим ужиточні — запалюють ся так як газ — без здійманя шкла чи умбри.

Ідіть нині до Вашого стору і кажіть собі показати Rayo лямпу. Тоді можете її доброту осудити самі. Побачите як вигідною до униття — до чищеня — як принадна її будова.

З причини, що лише одного рода Rayo лямпа, так питайте по назвиску. Она здїлає Ваш дім принадним. Дасть більше за Ваш гріш.

STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
NEWARK NEW JERSEY

Rayo Lamps

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія крішосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = пionіри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндверу
а. л. = артилерія ляндверу
г. л. = гавбиці ляндверу
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 156
видана 8. цьвітня 1915.

ПОЛОНЕНІ:

Тимаш Дмитро, інф. (в Росії)
Уляновський Тадей, 45 г. л. (в Росії)
Урач Яків, інф. (в Росії)
Ференц Стефан, 90 п.
Фурґала Андрій, 35 л. (в Росії)
Филинчак Дмитро, цивіль (в Росії)
Хаба Теодор, 35 л. (в Росії)
Хомик Петро, 90 п.
Хомяк Василь, 28 а., ран. (у шпитали в Росії)
Худзінський Максим, 10 а. кн. (в Росії)
Цісик Василь, 35 л. (в Росії)
Цудзило Петро, капр. (в Росії)
Цюрак Стефан, 58 п. (в Сербії)
Цигилик Дмитро, 13 стр.
Черницький Михайло, 45 г. л., ран. (в Росії)
Чир Гаврило, 90 п.
Шавара Йосиф, 90 п.
Шостушик Григорій, інф. (в Росії)
Ющак Стефан, 11 у. (в Росії)
Ясніковський Олекса, 7 л. (в Сербії)

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ
оглошені в лісті ч. 156.

До лісти страт ч. 51:

Афтанас Андрій, 18 л., ран. (замісць убитий).

Даскалюк Вільгельм, інф. (в Росії)
Дашкаш Павло (в Росії)
Демеда Василь (в Росії)
Діяк Юрко, інф. (в Росії)
Домницький Дмитро, підоф. (в Росії)
Дирляман Василь, інф. (в Росії)
Ечинський Вячеслав, інф., ран. (в Росії)
Ірній Семен, інф. (в Росії)
Іванчин Теодор, інф. (в Росії)
Кашницький Василь, інф. (в Росії)
Кішкан Іван (в Росії)
Котра Василь, інф. (в Росії)
Кордіяка Михайло, 9 л. (в Росії)
Ковальчук Ілія, інф. (в Росії)
Кушнір Семен (в Росії)
Кушнір Юрко, інф. (в Росії)
Кисілевський Михайло (в Росії)
Лапоруський Василь, ран. (у шпитали в Росії)
Лемак Юра, ран. (в Росії)
Лібдович Яків, інф. (в Росії)
Лосюк Теодор, інф. (в Росії)
Маґач Стефан, ґефр., ран. (в Росії)
Максимчук Семен, 3 п. босняцько-герцеґовинський (в Сербії)
Макуга Петро, інф., ран. (в Росії)
Марташук Іван, інф. (в Росії)
Матієшук Лев (в Росії)
Михальчук Іван, інф. (в Росії)
Павалешко Стефан, інф. (в Росії)
Плішка Йосиф (в Росії)
Поляк Андрій, інф., ран. (в Росії)
Перциковський Семен, (в Росії).

(Дальше буде).

Листа утрат ч. 157
видана 9. цьвітня 1915.

УБИТІ:

Брудеркевич Никола, 30 п. (18—22. III, 1915)
Горбковий, інф., 36 л., ур. 1881 (21—31. XII, 1914)
Мартинюк Юрко, 36 л. (21—31. XII, 1914)
Панкуш Никола, 36 л. (21—31. XII, 1914)
Прокопів Дмитро, 36 л. (21—31. XII, 1914)
Радванський Станислав, 30 п. (18—22. III, 1915)
Семенчук Іван, 36 л. (21—31. XII, 1914)

РАНЕНІ:

Абрамович Юрко, 36 л.
Верига Лукіян, 36 л.
Вінтонюк Ілько, 36 л.
Вітошинський Михайло, 25 п.
Вівчар Теодор, 36 л.
Гаврилюк Гарасим, 30 п.
Гелемейко Василь, 36 л.
Герман Михайло, 30 п.
Голка Іван, з. о. (ур. 1876)
Головатий Василь, 46 з. о.
Голинський Дмитро, 36 л.
Гишка Семен, 36 л.
Ґадзінський Лев, з. о. (ур. 1877)
Ґрецьків Никола, 36 л.
Домин Олекса, 36 л.
Ілікура Ілько, 30 п.
Корнант Максим, 36 л.
Котів Василь, 36 л.
Козак Василь, 36 л.
Куровський Григорій, 30 п.
Маковійчук Дмитро, 36 л.
Мартинюк Іван, 36 л.
Охоцький Іван, 36 л.
Пліщук Теодор, 36 л.
Пустовар Василь, 36 л.
Станіславський Михайло, 36 л.
Стефура Василь, 36 л.
Тимків Іван, 36 л.
Федоришин Михайло, 36 л.
Яґниш Семен, 36 л.

ПОЛОНЕНІ:

Адамець Антін (в Росії)
Алексюк Ілько (в Росії)
Андрусяк Дмитро, 100 п. (в Росії)
Арчудян Дмитро, інф. (в Росії)
Аврамчук Василь, інф. (в Росії)
Вач Дмитро, інф. (в Росії)
Боднар Амфільон (в Росії)
Броніцький Стефан (в Росії)
Вулефак Петро (в Росії)
Бурачик Ралько (?) (в Росії)
Вач Петро, інф. (в Росії)
Вудвуд Олекса (в Росії)
Вишнівецький Никола, інф. (в Росії)
Ґарук Іван (в Росії)
Головчук Василь (в Росії)
Гаврилян Юрко (в Росії)
Ґавор Дмитро (в Росії)
Ґечук Гаврило, інф. (в Росії)
Георгій Дмитро (в Росії)
Ґіндак Василь, інф. (в Росії)
Ґрамалюк Василь, інф. (в Росії)
Грицкан Кирило, ран. (у шпитали в Росії)